

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20.— Din
za inozemstvo 30.—
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1.
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 64. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 12
Celje, Aleksandrova c.

Račun pri pošt. čekov
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 1. aprila.

Borbe na umiku so običajno bolj
dramatične nego je trenutek glavne
odločitve. Večina bojnikov tega tre-
nutka niti ne opazi, ko pa se zavedejo,
kaj se je zgodilo, obupno poskušajo še
kaj popraviti, kakor oni, ki se potap-
ljajo.

Tako tudi na parlamentarnem boji-
šču voditelji skušajo z vpitjem in s to-
žbami svoje borbe očuvati preteče
moralizacije. Gosp. Korošec je uči-
nil bengalični ogenj z nočno obstruk-
cijo, kaj se je zgodilo, obupno poskušajo še
kaj popraviti, kakor oni, ki se potap-
ljajo.

Nobenega dvoma ni, da je skupščina
na postala delonezmožna. Ako bi bili
radičevci takoj po volitvah lani vstopi-
li v skupščino, bi se bila nujno raz-
vila čisto druga situacija. A Radič in
Korošec sta se odločila podpisati slav-
ni Markov protokol in sta s tem na-
glašala obe ustavovni skupini v neiz-
prosen boj. Ta akt je zadal kal smrti
tovi skupščini. Kajti mesto nujnih iz-
programskih sorodnosti se razvijajočih
koalicij so nastali bloki silobrana in
svoja moč v negaciji, trhli v
afirmaciji.

Narodna skupščina, razorana stra-
ti in sovražstva, dela že nekaj tednov
samo volilno politiko. Iz sporazuma,
ki so ga sklenili gg. Davidovič, Korošec
in Spaho z odobritvijo g. Radiča,
je razvidno, da je opozicijski blok po
njihovem imel edini namen, izvesti ta
koj volitve in držati vladne vajeti ob
volitvah v roki. Tak blok je samo za-
ratovalnica za volitve, a ni rešitev dr-
žavnih vprašanj.

Opozicija vodi danes borbo na umiku,
da izblede sedanji vladni vodstvo volitev
iz roki. Sama čuti, da vlada, kojoj bi po-
dpiralo 25 — 30 Srbov, 65 radičevcev, 23
kraljevcov, 19 Muslimanov, ne more
resno misliti, da dobi volitve v roke. Vsaj
bi potem morala morda policija in vojs-
ka v korist g. Radiča zapirati kralju in
državi udane agitatorje... Zato se že
čuje, da opozicija zahteva nevtrarno vo-
lilno vlado.

Razpust Narodne skupščine je pred
durmi. Vprašanje je samo, ali naj se vo-
litve vrše že julija ali jeseni. Gotovo je
v agrarni državi volitev ob žetvi nekaj
prav težavnega. Ima pa tudi dobre stra-
ni, če demagogija ne bo mogoča v toliki
meri.

Ker koncentracijska vlada vspricho
strastem, ki so se razvijale med stran-
kami, ni izvedljiva in so pri nas uradni-
ški kabineti nemožni, ker ni primernih
uradnikov in bi taka vlada navzdol ne
imela potrebne avtoritete, ker je končno
veliko misliti, da bi vojaška vlada bila
baš prijetna opoziciji, ostaneta le dve
možnosti, komu poveri kralj volilno vlad-
vo: ali radikalnodemokratski koaliciji
Pašić-Pribičević ali bloku Radič-Davi-
dovič-Korošec-Spaho. Volilna vlada v
parlamentarnem sistemu ni vezana na
tlo, ali ima formalno večino v prošlem
parlamentu.

Čim je vprašanje tako postavljeno, je
odgovor za vsakega, ki ljubi našo drža-
vo, popolnoma jasn. Ali naj se volilna
vlada poveri bloku, ki je za volitve samo
blok v korist separatistov? Ali naj se
da aparat v roke prijateljem g. Radiča,
da zatreje vse državotvorne elemente
na Hrvaškem, v Vojvodini, Bosni, v
Dalmaciji? Dati volilno vlado v roke opo-
zijskega bloka, kakršni je danes, bi
reko postavilo kozla za vrtmarja.

KRALJ ODPOTUJE NA RIVIERO.

Beograd, 1. aprila p. Kakor doznava
tež dopisnik, odpotuje kralj v najkraj-
nem času na Riviero, kjer se, kakor zna-
mo, nahaja že dalj časa tudi kraljica
Marija.

PREGRUPACIJA MAKEDON-
STVJUŠČIH.

London, 1. aprila. s. Daily Tele-
graph javlja, da je bil vodja makedon-
stevjuščih Aleksandrov vsled kontrole
bolgarske vlade, ki stoji pod pritiskom
velesil, prisiljen pregrupirati svoje čete.
Koncentriral je sedaj svoje čete pri Dri-
nopolju, dočim ogroža manjša skupina
srbsko in grško ozemlje pri Korici.

Volilno pooblastilo koalicijske vlade

DANAŠNJA MINISTRKA SEJA. — KDAJ BO RAZPUŠČEN PARLA-
MENT. — VSI KLUBI SE PRIPRAVLJAJO NA VOLITVE. — OBUP-
NI POSKUSI BLOKA.

Beograd, 1. aprila. p. Danes dopoldne
so se vršili ministri svet, na katerem
so se razpravljalo o političnem in o pa-
lamentarnem položaju. Ministri niso po-
sej hoteli dati nobenih izjav, raznesla
pa se je vest, da je vlada že sklepala o
ukrepih, ki se naj zaključijo z razpustom
narodne skupščine in razpisom novih vo-
litve. Opozicijski blok sicer neprestano
zatrjuje, da po njihovih informacijah
sedanja vlada nima pooblastila za raz-
pust, toda tem zatrdom očividno ribče
ne veruje in splošno se smatra, da so
dnevi narodne skupščine šteti in da bo
Pašić-Pribičević vlada vodila vo-
litve.

O razvoju dogodkov se širijo razne na-
povedi. Kot najbolj verjetno se smatra,
da ostane narodna skupščina odgojena
do po Veliki noči, nakar bi sledila veri-
fikacija in potem pa razpust. Govori
se, da bo vlada poskusila spraviti pod
streho vsaj še invalidski zakon, ker pa
je opozicija odločena tuji to važno za-
konodajno delo preprečiti če treba z ob-
strukcijo, ta verzija ni posebno verjetna.
Vlada je predvidevala težko dobiti v
finančnem zakonu pooblastilo, da uredi
vprašanje invalidnosti z uredbo, ako bi
se izkazalo, da je dovršitev zakona ne-
mogoča. Opozicija širi tudi vest, da se
narodna skupščina sestane šele dne 20.
oktobra. Ta vest je povsem neverjetna.

Najbolj karakteristično za presojo si-
tuacije je dejstvo, da se vsi klubi že
mrzlično pripravljajo na volitve. Vpraša-
nje volilne taktike in agitacije je bilo

danes predmet razprav pri klubovih se-
jah. Pri takem razpoloženju se zdi uspeš-
no nadaljnje delo parlamenta sploh iz-
ključeno.

Davidovičev klub je že izvolil poseben
odbor, ki bo izdelal proglas na narod,
istotako so zemljoradnički danes sestavi-
li komite, ki naj vodi priprave za vo-
litve.

Zabeležiti je treba tudi govorice o re-
konstrukciji vlade. Radikalni klub z ne-
katerimi svojimi ministri ni zadovoljen
in tudi demokrati so se pred sestavo
kabineta izrazili gotove pomisleke proti
nekaterim osebam, ki jih pa g. Pašić ni
uvaževal. Sedaj je baže pripravljen izve-
sti gotove remedure in bi naj vstopil v
ministstvo gg. Ljuba Jovanović, Mar-
ko Gjurič in Ninko Perić. S tem se
spravljajo v zvezo tudi vesti o odstopu
g. Jovanovića s predsedniškega mesta.

Opozicija je za danes napovedala sen-
zacionalne ukrepe. Bilo pa je kakor
običajno: z napovedanimi revolucijami...
Opozicijski šefi so konferirali. Opaža
se pa na njih in zlasti v klerikanih in
radičevskih krogih zelo deprimirano raz-
položenje. Blok sedaj z vsemi sredstvi
poskuša ojačiti moralo v svojih vrstah.
Zato je navezal stike z radikalom Na-
stasom Petrovičem, ki ni dobil minist-
skega portfelja in frondira. Dr. Korošec
je imel danes z njim dolg razgovor. —
Preko Nastasa Petrovića upa blok pridobi
nekatero džemijetovce. Pričela so se
tudi pogajanja z Nemci in črnogorskimi
federalisti.

Nesrečna politika g. Davidovića

NEKI SAMOZVANI «OŽJI ODBOR» V BEOGRADU POSKUŠA RAZ-
CEPITI STRANKO. — PROTEST GRUPE SVETOZARJA PRIBIČE-
VIĆA. — SIMPATIJE ZA AKCIJO SAMOSTOJNEGA DEMOKRATSKE
GA KLUBA.

Beograd, 1. aprila. r. V političnih kro-
gih je vladalo veliko zanimanje za si-
nočno sejo Davidovičevih članov ožje-
ga glavnega odbora demokratske stran-
ke. Razpravljalo se je o vprašanju izklju-
čitve skupine g. Pribičevića. En del pri-
stojnih Davidovičevcev je zastopal mne-
nje, da se Pribičevića ne sme izključiti.
To mnenje so posebno zastopali bivši
samostanci. Bivši liberalci (Veljković in
tov.) in naprednjaki (Marinković in tov.)
so se izjavili za izključitev. Danes dopol-
dan se je ponovno sestel tkzv. ožji od-
bor v prostorih Davidovičevega kluba.
O tej seji je objavljen naslednji komu-
nike:

«Glavni odbor (F) demokratske stran-
ke je sklenil na seji 1. aprila, da so na-
rodni poslanci gg. Svetozar Pribičević,
dr. Edo Lukinić, dr. Svetislav Popović,
dr. Prvislav Grisogono, dr. Hinko Kriz-
man, Valerijan Pribičević, dr. Srdjan
Budisavljević, Dušan Bošković, Stevan
Kalember, Joca Trifunović, Sretan Vuko-
savljević, Večeslav Vilder, Josip Reisner
Dušan Gjorjić, Gjorjje Branković in
Dimitrije Petrović prenehali biti člani
demokratske stranke in da so črtani iz
njenih vrst. Ta sklep bo objavljen vsem
članom in organizacijam demokratske
stranke v državi na znanje in ravnanje.»

Ko so Davidovičevci izvršili ta držav-
niški posel, je bil izvoljen nov «akcijski
odbor» s predsednikom Ljubo Davidovi-
čem in tajnikom posl. Radosl. Agato-
novičem. Za člane akcijskega odbora so
bili izvoljeni gg. dr. Krstelj, dr. Ribar,
Rista Jokić, dr. Slavko Sečerov, Pera
Marković in Kosta Timotijević. Gg. dr.
Kumanudi in dr. Šumenković imata sto-
piti v ta glavni odbor potem, ko se spo-
razumeta s svojimi volilci v južni Srbiji.
Za Bosno in Dalmacijo določi glavni od-
bor predstavnike, ko zaslisi tamošnje
strankine organizacije. Kot pomožna taj-
nika sta dodeljena akcijskemu odboru
g. dr. Grga Angeljinović in en član de-
mokratske akademije omladine. Ožji
akcijski odbor je izvolil za svojega pred-
sednika g. dr. Krstelja.

Beograd, 1. aprila. p. Iz današnje seje
tkzv. «ožjega» glavnega odbora demo-
kratske stranke, ki po strankinem statu-
tu ne obstoja, še izvem sledeče podrobnosti.
Mišljenja so bila različna. Del de-
mokratskih poslancev je menil, da sploh
ne more biti govora o izključitvi Pribi-
čevića in njegovih tovarišev iz stranke,
ker gre za vprašanje parlamentarne tak-
tike in spada ta stvar v kompetenco
strankinega kongresa. Drugi del je stranki
no zagovarjal stališče, da treba Pribi-
čevića in njegove takoj «izključiti» iz
stranke. Zanimivo je, da se seje ni ude-
ležil Voja Veljković. On je izjavil, da
se seje sploh ne bo udeleževal, predno ne
bodo izključeni Pribičević in tovariši.
Člani samostojnega demokratskega kluba
se seje tkzv. ožjega odbora niso udeležili
ker so smatrali, da ta odbor ni kompeten-
ten skleniti o tako važnih vpraša-
jih.

njih. Prevladala je končno strast...

Po seji Davidovičevih članov «ožjega
gl. odbora» se je vršila seja demokratske
poslanskega kluba, na kateri je
Ljuba Davidovič poročal o sklepu ožje-
ga odbora in na kateri so navzoči po-
slanci odločili, da izdajo obširen proglas
na narod. Ta proglas bodo izdelali Šu-
menković, Agatonovič, Gjorjjević in Du-
kanec. Nato so obširno govorili o politič-
ni situaciji. Vendar pa niso mogli zak-
kriti nezadovoljstva in razdvojenosti, ki
vlada v njihovih vrstah glede razvoja
političnega položaja. V klubu je opažati
dan za dnem manj solidarnosti. V poli-
tičnih krogih pričakujejo novih izpre-
memb.

Beograd, 1. aprila. p. Danes popoldne
ob 16. uri je imel sejo samostojni demo-
kratski klub, na kateri je razpravljalo o
komunikaciji, ki ga je izdala skupina Ljuba
Davidovića. Po seji je bila priobčena
izjava, ki pravi: Nekaj gospodov iz Beo-
grada, ki po statutih stranke nimajo
pravice niti sestavljati demokratske
stranke, niti glavnega odbora, je izjavilo
da se nekateri člani demokratskega kluba
črtajo iz vrst demokratske stranke,
ker so prenehali biti člani stranke. Sa-
mostojni demokratski klub izjavlja, da
ta trditve ne odgovarja stanju stvari, ker
je akcija samostojnega poslanskega kluba
popolnoma v skladu s strankinim pro-
gramom in s sklepi zadnjega strankinega
kongresa.

Samostojni demokratski klub ne pri-
znava pristojnosti tega «glavnega odbora»,
in to tem manj, ker niso člani na-
šega kluba odvisni od te gospode, tem-
več od zaupanja svojih volilcev, ki odo-
bravajo, da je naš klub ostal zvest stranki-
nemu programu in sklepom strankinega
kongresa. Nasprotno obsojajo one, ki so
zavržli program in sklepe glavnega
odbora in kongresa stranke in vstopajo
v družbo federalistov in avtonomistov ter
zavračajo politiko, ki jo je naša stranka
vodila od svojega početka.

Beograd, 1. aprila. p. Danes je izšla
prva številka «Reči» glasila skupine Sve-
tozarja Pribičevića. V uvodniku piše Pri-
bičević pod naslovom «Domovina nad
vse» o splošnem položaju. On objasnjuje,
zakaj je prišlo do razkola v klubu in se
čudi, da se še določ ljudje, ki morejo ver-
jeti, da se z Radičevsko stranko, ki jo di-
rigira njen šef iz inozemstva, more ojniti
narodno edinstvo, kakor to trdi Davidovič.
Med federalisti, radičevci in demo-
krati ni možen sporazum. Sedanja poli-
tična koncepcija Ljube Davidovića ni nova.
To je davno pred njim začel že Sto-
jan Protić, pa so bile vse frakcije demo-
kratske stranke z g. Davidovičem na čelu
proti njej. Kar se tiče Korošca, Radiča in
Spahe, jim ni verjeti, ker so skrajno ne-
iskreni. Demokrati morejo sodelovati sa-
mo z državotvornimi skupinami. Pribi-
čević zaključuje članek z besedami: «Na-
ša ideja je čista in jasna. Ona je velika
in sveta, zato mora zmagati!»

15 novih radičevcev verificiranih

SEJA VERIFIKACIJSKEGA ODBORA. — MINISTRSKI SVET JE SKLE-
NIL POSPEŠITEV VERIFIKACIJE.

Slabi svetovalci g. Davidovića

Odkar stoji gosp. Davidović pod neprečnim vplivom raznih sovražnikov naše nacionalne ideje in še posebej naše jugoslovenske demokracije in odkar poslušna navse ljudje, ki so ga še lani zavedli v blamažo zagrebskega kongresa, pada iz pogreške v pogreško. Nocoj nam javljajo iz Beograda, da je družba gospodov, ki pravi, da tvori glavni odbor demokratske stranke, brisala gosp. Pribičevića in ostale članke njegove grupe »iz vrst demokratske stranke«.

Zaman iščemo razlogov, formalnih in stvarnih, za ta nečestitni sklep. Pribičevićeva skupina je res zapustila dosedanj enotni klub ter se konstituirala kot povsem parlamentarni demokratski klub. Prav nič se ni proglašala proti strankinim načelom, nasprotno, baš ona se opira na še danes veljavne sklepe vrhovnih strankinih lučnic, kongresa in glavnega odbora, ki sta l. 1921. in 1922. določila glavne politične in taktične smernice demokratske stranke. In ti sklepi se direktno protivijo sedanji politiki gosp. Davidovića. Gosp. Pribičević in njegovi ožji tovariši se pa niso pregrešili niti proti disciplini. Oni sicer niso odobraval taktike demokratskega kluba, toda so se podvržli sklepom večine vse do trenutka, ko je prišlo na dnevni red vprašanje: ali sme in ali more demokratska stranka pozitivno sodelovati s federalističnim blokom ter pomagati klerikalcem in radičevcem, da se polastijo vlade? Na to vprašanje je odgovoril gosp. Davidović sam in demokratski klub sploh ni prišel do tega, da bi bil po padcu homogene radikalne vlade sklepali o nadaljnjih korakih. Gosp. Davidović je to vse sam opravil in v sporazumu z gosp. Veljkovićem in še nekaterimi ožjimi prijatelji je postavil klub pred gotovo dejstvo. To samolastno postopanje ni moglo verati nikogar in je gosp. Pribičevića in njegove tovariše tudi formalno odvzelo dolžnosti se pokoriti taktiki, katere zgrešenost je evidentna. Pribičević in tovariši so izstopili iz Davidovi-

vič-Veljkovičevega kluba, smatrajo pa se s polnim pravom za najmanj tako dobre članke demokratske stranke, nego so gospodje, ki so se sedaj etablirali kot sodniki nad njimi.

S kakšno pravico? Glavni odbor stranke predvsem nima pravice sam izključevati članke, on je le zadnja instanca, ki potrdi ali pa razveljavi tozadnje sklepe krajevnih, odnosno oblastnih strankinih odborov. Drugič pa seja, ki se je včeraj vršila v Beogradu, sploh ni bila seja glavnega odbora. Glavni odbor stranke sestoji iz vseh predsednikov oblastnih, odnosno okrožnih odborov ter 25 izvoljenih članov, med njimi 15 iz Beograda. Ta glavni odbor sploh ni bil povabljen na nobeno sejo. V Beogradu obstoji še nekak »ožji odbor«, ki pa je le organ Glavnega odbora, ki po členu 17. strankinega statuta izvršuje zaključek Glavnega odbora, pripravlja material in predloge za sejo Glavnega odbora ter vodi tekoče posle. Ta »ožji glavni odbor« torej sploh nima v zadevi članstva nobene kompetencije! Povrh pa čujemo, da v njem odločujejo gospodje, ki sploh nikdar niso bili v Glavnem odboru izvoljeni. Od teh so bili po našem poročilu klicani na famozno sejo le ožji prijatelji gosp. Davidovića in še ti so imeli pomisleke.

Upravičeno! Saj pomeni današnji sklep vse obsodbe vreden poskus razbiti stranko in to baš s strani onih, ki so kot voditelji v prvi vrsti poklicani in dolžni storiti vse, da se edinstvo čuva in ohrani.

Globoko obžalujemo, da je gosp. Davidović zopet podlegel slabim in morda tudi zlohotnim svetovalcem. Ali menijo gospodje, da imajo pravico kratkoma izključiti iz stranke vse njene organizacije v prečanskih krajih, ki brez izjeme odobravajo taktiko g. Pribičevića in ki predstavljajo po svojem položaju in programski doslednosti moralno baš najboljši del jugoslovenske demokracije?

Protestiramo in svarimo.

Važna tiskovnosodna odločba Stola sedmorice

V vprašanju kaznivosti odgovornega urednika, ki ni čital žaljevega članka pred natisom, so v zadnjih letih na ljubljanskih sodiščih spremenili starejšo in pravilno prakso. Razsodili so, da se more odgovorni urednik le tedaj poslužiti dokaza resnice, če je inkriminirani članek pred natisom bral. Če ga pa ni bral, mu je ljubljanska sodna praksa dokaz resnice odrekala, češ, da je v tem slučaju odgovorni urednik vedno odgovoren za zanemarjeno pažnjo. S tem je po napačni novi ljubljanski praksi odgovorni urednik prišel pri zanemarjeni pažnji na neugodnejši položaj, kakor če je namerano nastopil žaljivo.

Proti temu napačnemu in novinstvu nenakonjenemu, v zakonu neutemeljenemu stališču se je oglašala kritika, ki ima končno zadoščenje, da je Stol sedmorice v Zagrebu kot kasacijsko sodišče zopet vzpostavil prvotno veljavno in edino pravilno razlago veljavne tiskovne zakona.

S sodbo Kl 13-24 je Stol sedmorice ugodil ničnostni pritožbi in razveljavil eno takšnih sodb s sledečo utemeljitvijo:

Napačno je naziranje sodnega zbora, da ni dopusten dokaz resnice, ko gre za obtožbo prestopka iz čl. III. zakona od 15. okt. 1867 št. 142. d. z. Ta določba je le popolnitev kazenskega zakona. — Moti se sodni zbor, ko izvaja, da more odgovorni urednik ponuditi dokaz le tedaj, če je dotični članek čital. Članek in v njem oblikovano kazensko dejanje ostaneta vedno ista, ker gre za namerno ali nemarno objavljeni članek, naj je odgovorni urednik članek bral ali ne. Ni podan zakrizek, ni mogoče najti zakonite obsodbe, če objavljeni članek ne vsebuje znakov hudodelstva ali pregreška. Dejanje je isto, ali je odgovorni urednik zakrivil namerno in čital, in mu je torej pripisavati dotični delikt kot storilcu, ali pa če ga je učinil le vsled zanemarjene pažnje. Čl. III. izrecno določa, da mora vsebina inkriminirane tiskovine ustanavljati hudodelstvo ali pregrešek. Če pa odgovorni urednik dokaže da vsebina ni lažnjiva, izmišljena, pretirana, ni odgovoren niti po čl. 3., ker ne more zapasti kazni, če je objavil resnico na dejstva, pa naj bodo še tako neljuba prizadetemu.

V pogledu dopustnosti dokaza resnice ni razlike med namernim in nemarnim izvrševanjem dotičnega kaznjivega dejanja. O tem se prepriča vsako najljubše ko uvidi, da bi bila očitna krivica, če bi urednik zapadel kazni, ko je članek objavil iz gole nemarnosti, a bi ne smel dokazati dejanski obstoječe resnice njegove vsebine, nasprotno pa bi bil oproščen vsake odgovornosti v primeru, ako je članek objavil namerno, s hudobnim nametom, samo da dokaže resnico njegove vsebine.

S to sodbo je odstranjen poizkus, kako bi se veljavni, čeprav ne najboljši tiskovni zakon interpretiral v škodo novinstva. Namen je bil sicer dober, namreč prisliti novine na večjo avtoriteto. Praksa zadnjih let dokazuje, da imajo baš največji reptili največ miru pred obdobji. Remedura se mora iskati docela drugod, ne pa v napačni interpretaciji veljavne tiskovne zakona, niti v

Politične beležke

† O razcepu demokratskega kluba razpravlja beograjski neodvisni tednik »Pokret« med drugim: Za obstoj vlade opozicijskega bloka bi morala stvarna oblast nad Hrvatsko in Slavonijo biti izročena radičevcem, v Dalmaciji istotako, v Bosni Spahu in radičevcem, v Sloveniji pa klerikalcem. To bi bila neizbežna posledica, ako bi blok došel na vlado. Toda v Sloveniji in ostalih prečanskih krajih so bili demokraci v borbi s Korošcem, Radičevcem in Spahom in morajo to borbo nadaljevati, ako verujejo vase in smatrajo, da ima njihova stranka raison d'existence. Opuštili borbenost, bi zanje pomenilo kapitulacijo. Zahtevati pa od njih, da pod diktatom partijske discipline dvignejo svoje nasprotnike, k usodnemu položaju za državno politiko, pomeni zahtevati nekaj nemogočega. In to nemogućnost je zahtevala ravno Davidovičeva politika, zato je povsem prirodno, da se je stranka razločila. O sedanjem opozicijskem bloku pa pravi pisec, da je nesposoben za vsako evolucijo, razun za — razpad.

† Dvoboj Pašić - Korošec. S tem karakterizira glavno nemško glasilo, novosadski »Deutsches Volksblatt«, potek krize in sedanje parlamentarne borbe. Po njegovem je namreč med opozicijskimi šefi vendarle dr. Korošec »pravi vojvoda«: akotudi Pašić zna uporabljati dolgoletna izkustva političnega boja, je dr. Korošec v avstrijskem parlamentu absolutno politično solo, ki ni bila nič revnejša na šahovskih potezah in vladnih knjižah. Dočim je Pašić odkritejši in brezobzirnejši, je dr. Korošec zavratnejši, bolj upogljiv in spremljiv. Pod homogeno radikalno vlado — take komplemente seka »D. V.« dr. Korošcu — je z neoporečno spretnostjo igral dvojno vlogo. Stal je v opozicijskem taboru, skrivaj pa je vendar vzdrževal prijateljske stike z radikalno partijo. In če bi pogajanja z blokom končno ne bila vodila k rezultatu, bi z rodoljubnim smehljajem gotovo našel pot k Pašiću. Toda zdaj je tako kakor je: borba je v polnem teku in dr. Korošec ne more nazaj. Vsekakor pa se »D. V.« nada, da se bojnja sreča še vedno lahko obrne k dr. Korošcu. — Ta-le uvodnik nemškega organa pové mnogo in ubija dve muhi v en mah. Zdaj se vidi, da so Nemci svojo srečo stavili na pripravno karto a vseeno zalagali. Morda bo »D. V.« tako prijazen, da razodene ob priliki, kake koncesije je vojvoda dr. Korošec ponujal Nemcem, da jih je pritegnil v svojo armado. V ostalem pa je za slovenske nacionaliste zadovoljivo že samo dejstvo medsebojnih klerikalno-nemških naklonjenosti in — njihove skupne blamaže.

† Radičevci preprečili vojno! O tem ima famozni »Hrvat« informacije s posebnih strani in piše: Pašić je prav gotovo pripravil vpad v Bolgarijo in mars na Sofijo, da tako postavi Evropo pred falt accompli. V to svrhu je s posebnimi vojaškimi merami poslal na bolgarsko mejo svoje agent-provocateurs, ki naj bi bili povzročili povode za vpad na bolgarsko ozemlje. Vse je bilo že pripravljeno — ko so nenadoma radičevski poslanci s svojim prihodom v skupščino prekrizali načrt in Pašića, četudi nehoté, prisilili, da je opustil svojo nakano. Toda stvar še vseeno ni preprečena, četudi je samo odbita... Tako se glasijo posebne informacije »Hrvata«, ki je pred tedni s smehom odbijal beograjske alarme o »krvavi pomladi« kot strašilo za radičevce. Zdaj so radičevci v Beogradu in prav dozdeva se, da »Hrvat« s prvim uspehom radičevske mirotvornosti skuša kriti njihov zopetni unik. Ali pa je nasledel prvemu aprilu.

† Hrvatski dan, slovenska noč in »Slovenec« prvi april. To je treba priznati, v prvopriliskem razpoloženju je bil včeraj »Slovenec« naravnost kolosalen. Samo dovip je v tem, da je bil aprilski ravno v vseh glavnih kolonah, dočim so se njegova »najnovejša poročila«, namenjena specialno prvemu aprilu, obnesla v znamenju kisle kumare. Zdaj pa k stvari: Hrvatski dan — slovenska noč v Beogradu ni bila kaka dobrotvorna prireditve, temveč 38-urna seja parlamenta od sobote do ponedeljka zjutraj. Dan je bil »hrvatski«, ker so se radičevci preselili iz hotela Beograd v skupščino, Jugoslovanski klub pa v dvorano poleg muslimanov, kar je vzbujalo »izredno pozornost«. Noč je nato bila »slovenska«, ker se je razsajalo na divje viže. To je kaj za slovenske Janeze in se je tudi Janez Pucelj spomnil svojega »slovenstva«, da so mu klerikalci aplavdirali. Svetislav Popović, nesrečni »uskok« pa si je »zakrli obraz« in je odpuščal vsem, ki ne vedo kaj delajo... »Od Pribičevcev ni črnil nihče niti besede, sedel so na svojih mestih in zrl to po pred se«. Manir nima! »Med odmorom pa so se opozicijski šefi pomešali med seboj, kar je prožilo lepo sliko — pobratimstva«. Učinek je bil nepispen (škodat): po zopetni otvoritvi seje so klerikalci izbruhali »proti imenu Pribičevića ves gnjev, vse stud, vse zaničevanje!« (Smo že zopet pri možnarju.) Ampak: »Opozicija se ni dala oplašiti! Vsa zbornica je opazila, da tvori hrbtnico (zmerjanja) baš parlamentarni klub SLS. Rekli so vsi, ki so bili navzoči, da je bila nedeljska noč slovenska noč v zbornici! Kolosarno, nepispen! Toda zgodba še ni pri kraju: proti koncu so se tudi stopili in je radikal Aleksa Žujevič »vihljal v eni roki palico, v drugi pa samokres«. Za mirotvorne klerikalce, ki so premogli

le kilec v eni in zemljo v drugi od prvega frukta v bifetu, je bilo to preveč in so se odstranili. V zbornici pa je slovenski demokrat Reisner »s tresočim glasom glasoval za vlado...«

† Hrvatska klerikalna stranka je neznansko skromnejša, zato pa polovico iskrenjša kakor naša SLS. Tako n. pr. znani dr. Janko Šimrak v splitskem »Jadrnu« razpravlja o »politiki sporazuma« in govori o glavnem opozicijskem diktatorju Radiču, kakor se spodobi. Zagovarja sicer avtonomije kot »edino pravilno« formo notranje ureditve, uvideva pa, da radi zapletene situacije in Radičevih grehov ni izgledeov za srečen preokret v prid opozicijskemu bloku. »Slovenec«, ki je v polni vnemi ponatiskovalja iz opozicijskih organov, bi priporočali, da včas citira tudi svoje hrvatske sobrate, čeprav ne zmerjajo...

† Naš konkordat z Vatikanom. V ponedeljek se je v ministrstvu ver vršila konferenca, ki sta ji prisostvovala dr. Smolčaka in dr. Rybaf. Dr. Smolčaka je referiral o svojih nazorih glede konkordata in o zadržanju Vatikana. Oboje se sklada v tem, da je treba to vprašanje čimprej razčistiti. Po kratki diskusiji je bil sprejet projekt, ki naj služi kot osnova za pogajanja z Vatikanom. Ko projekt osvoji tudi ministrski svet, bo dr. Smolčaka pooblaščen k pogajanjem z Vatikanom. Danes se dr. Smolčaka vrača v Rim z instrukcijami vlade.

† »Times« o Makedoniji. »Times« z dne 28. marca, prinašajo daljši dopis svojega korespondenta iz Stipa o sedanjih makedonskih razmerah. Dopisnik opisuje krajevne razmere v posameznih obmejnih krajih in pravi, da vlada tamkaj daleč večja občna varnost, odkar je beograjska vlada dovolila, da se prebivalci oborožijo in tudi sami sodelujejo v obrambi zoper bolgarske komite, pred katerih vpadi so preje mnogo trpeli. Dopisnik doznava, da zapuščajo Aleksandrova mnogi njegovi pristaši. — Edini rušilci miru v deželi so makedonski agitatorji, ki so se poprej izsolali na stroške bolgarske vlade in katerih naloga je, da propagirajo združjenje Makedonije z Bolgarijo. Ti agitatorji obžalujejo, da bolgarska vojska ni močnejša, ker mislijo, da bi v tem slučaju Makedonci ne bili tako ravnodušni napram sedanjemu položaju Makedonije kakor so.

Iz demokratske stranke

JDS v mariborski oblasti. Minulo nedeljo se je vršil na Spodnji Polskavi pri Pragerskem tekem zadnjih dveh mesecev še drugi demokratski javen shod, na katerem so poročali dr. Boštjančič, g. Novak in g. Grm ter drugi. Sami kmetijski zborovalci so kazali polno zanimanja za najnovejši politični položaj, zlasti za odločno potezo samostojnih demokratov ter so živahno odobrvali izvajanja govornikov.

Po svetu

— Masarykovi in Beneševi obiski. Dunajski listi poročajo: Predsednik Masaryk namerava za Veliko noč oditi v Sicilijo, kjer bo ostal en mesec. Kakor doznava se bo na povratku ustavil v Rimu in Dunaju. Govori se tudi, da bo zunanji minister dr. Beneš v maju posetil Varšavo

Naši kraji in ljudje

Dr. Svetislav Popović

Novi minister saobraćaja.

Z novim ministrom saobraćaja je postala demokratska stranka v kabinetu enega svojih najodličnejših mož. Dr. Svetislav Popović je rojen 1. 1882 v Zemunu ter je dovršil svoje pravniške študije v Zagrebu in na Dunaju. Že kot dijak je v žalostnih časih srbsko-hrvatskega sovrastva stopil v prve vrste bojevnika za nacionalno idejo in je bil od 1. 1902. najvišji narodnopolitični sodnik Svetozarja Pribečevića, za katerim je v Zagrebu prevzel vodstvo one srbske akademske omladine, ki se je skupno s hrvatsko borila za idejo narodnega jedinstva. Jurist Popović je bil organizator prve javne manifestacije za to idejo 1. 1903. na zagrebških ulicah.

L. 1907. je dr. Popović v svojem rodnom mestu otvoril odvetniško pisarno ter se je živahno udeleževal političnega dela srbsko-hrvatske koalicije, na katere programu je bil v zemunskem kotaru 1. 1907. izvoljen v hrvatski sabor, kjer si je kot energičen in trezen politik ter izvršen poznavalec upravnih in finančnih vprašanj kmalu stekel velik ugled. Sabor ga je poslal tudi kot delegata v budimpeštanski parlament.

Za časa vojne so vojaške oblasti dr. Popoviću zaprle pisarno ter ga iz Zemuna evakuirale. Njegova dvojna poslanstva imuniteta ga ni obvarovala konfinacije na Madžarskem. Šele 1917, ko je bilo obnovljeno parlamentarno življenje, se je dr. Popović mogel vrniti domov. Pri prevratu je igral vodilno vlogo v Sremlu in je bil pozneje delegiran kot član demokratske stranke v začasno narodno predstavništvo. Tu je bil referent v finančnem odboru.

Pri volitvah v konstituanto je bil izvoljen kot kandidat DS v sremskem okrožju ter je kot član ustavnega odbora odlično sodeloval pri ustavotvornem delu. Ko se je konstituanta pretvorila v zakonodajno skupščino, je prevzel dr. Popović podpredsedništvo zakonodajnega odbora. Njemu in dr. Jerzavu se je zahvalilo, da je zakonodajni odbor svojo nalogo dobro izvršil. Avgusta 1922. je dr. Popović prevzel mesto državnega podsekretarja v finančnem ministristvu, na katero mesto je resigniral, ko je v decembru 1922. podala tedanja koalicijska vlada ostavko.

Pri volitvah v marcu 1923. je bil dr. Popović izvoljen kot nosilec demokratske liste v Sremlu ter je v novi skupščini se zlasti pokazal kot izvestilni manjšinski član odbora proti zakonu o novih taksah. Njegova slajna argumentacija je napravila takrat velik utis.

Tudi publicistično je bil dr. Popović že od mladih let delaven. Poleg Svetozarja Pribečevića je bil on glavni ustanovitelj zveza «Srbobrana», katerega delovanje je preobrazilo plemensko mentaliteto večine srbskega dela naroda v tedanji Hrvatski. S Slovenci družijo novega ministrski Iskrene simpatije in mnoga prijateljstva. Vsako leto prihaja s svojo rodbino

v naše gorenjske kraje in je tudi član Slovenskega planinskega društva. Vse naše težnje so našle pri njem vedno razumevanje in krepko oporo.

Važni resort naših železnic je dobil v dr. Popoviću administratorja, ki nastopa svoje odgovorno mesto s polnim razumevanjem za velike naloge, ki se kopičijo pred njim. Čistost njegovega značaja, bistrost njegovega razuma in energija njegove volje so nam porok, da je vprašanje prometa končno v rokah moža, ki zasluži največje zaupanje.

Društva SHS žena za siročad

V Ljubljani leži večina karitativnega dela na ramah našega ženstva. Savez žen. društev SHS, žensko splošno društvo, Kolo jugoslovanskih sester in Društvo za Dečji in materinski dom se pretežno ali celo izključno bavijo z dobrodelnostjo. Sinoci pa se je vršil občni zbor društva SHS žena za siročad. Kdo ga pozna? A njegovo delovanje je velenusno, idealno. Brez hrupa in vsiljive reklame deluje po geslu: «Naj ne ve levica kar daje desnica!»

Predsednica ga. Franja Tavčarjeva je poročala, da se je društvo ustanovilo 1. 1918 po vzoru «Češkega srca», je za jugoslovanske sirote, deco vohče, za dijaštvo in sploh za siromake nabralo ogromne vsote ter jih v blagu, ali denarju razdeljevalo med najrevnejše. Zahvaljujoč se vsem dobrotnikom in poštvalnim odborcem, zlasti blaginčarki gospe prof. Mar. Wessnerjevi in tajniku g. prof. Jeranu, je pozivljala članice na nadaljno človekoljubno delo.

Blaginčarka Wessnerjeva je poročala o društvenem delu od 1. 1918. doslej. Ljubljansko ženstvo je takoj po vojni začelo za jugoslovanske sirote in vohče za revno deco troje akcij: prva pod geslom «Slovensko srce» je zbrala 5561 Din, druga pod imenom «Narodni blagdan» je zbrala 34.422 Din, tretja za «Srbsko siročad» je nabrala 23.406 Din. Nadaljnje zbirke so po prebitkih iz omenjenih treh akcij prinesle 46.683 Din. Nabrane vsote so se uporabljale za nakup blaga, obutve in perila; dame so same šivale, prenašale in krpale ter oblekle in obule mnogo sirot in bednih otrok; nadalje so se nakupili in razdelili čevlji, podpirala se je dijaška kuhinja «Domovine» v Ljubljani, «Ljudskega doma» v Mariboru, Kranju, Novem mestu in Celju, Družba sv. C. M., Slovenska Straža, društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb, deca v Trbovljah, na Savi, Jesenicah, v Zagorju ob Savi, Hrastniku, podprlo se je deco v Trstu, bedne srbske maturo, otroška zavetišča in sirotišča itd. Takoj po vojni se je odposlalo v Srbijo mnogo obleke, perila in obutve za sirote in bedno deco. Za božičnico koroski mladini se je nabralo in izdalo Din 9706 para 98. Iz oblačilne svoje zaloge se je odposlalo v Prekmurje 3 velike za boje obleke i. dr., na Koroško 12 zabojev, v Srbijo 61 zabojev, dalje raznim ljudskim, meščanskim in srednjim šolam, zavodom za slepe, gluhoence in tuberkulozne, zovodom Rakovnik, Marija niše, Lichtenturn, Elizabetna družba, Otroška bolnica, Dečji in materinski dom i. dr., skupaj za nad 15.000 otrok ter je bilo obdarovanih v Ljubljani še posebej nad 8000 otrok.

Obč. zbor je račune odobril in izrekel tajniku in blaginčarki toplo zahvalo. Pri volitvah so bile voljene v novi odbor sledeče odbornice ozir. namestnice: Babnik Mar., Ilesič Ana, Jeran Ana, Koka Mar., Majaron Ferdinand, Nikel M., Ravnikar Ant., Subic Hedviga, Gogola Ana in Ant., Grošelj Mar., Gasperlin M., Govekar Minka, Zupanc Mar., Jeran Fr., Tavčar Franja in Wessner Mar.

S pozivom na nadaljno uspešno delo v blagor bednikom, zlasti siročadi, je predsednica zaključila obč. zbor.

Umor na Vodovodni cesti

Blaginčarka kina Tivoli ustreljena in oropana.

Ljubljana, 1. aprila. V noči od ponedeljka na torek se je zgodil v Ljubljani zopet uprav bestialen zločin, o kakršnih se celo v velemestih ne čuje pogosto. 21 letna blaginčarka kina Tivoli, Fanika Petkovšek, se je podala včeraj, okrog pol 10. zvečer iz službe domov. Zjutraj so jo našli ob Vodovodni cesti, nedaleč od njenega stanovanja ustreljena.

Ljubimec in dekle.

Približno pred dvema mesecema je bila Fani Petkovšek še uslužbena kot blaginčarka v kinu Matica. Ko pa je pričela pomladna sezija in je pričel poslovati zopet kino Tivoli, je bila v isti lastnosti prestavljena v tamkajšnje podjetje. Malo poprej, morda teden dni, se je spoznala s trgovskim pomočnikom Alojzjem Jerančičem s Karlovske ceste. Med obema se je razvil ljubzensko razmerje. Jerančič jo je po službi skoro vsak dan spremljal domov na Vodovodno cesto, kjer je prišlo včeraj do tragičnega dogodka, čegar razvoj pa še ni popolnoma pojasnjen.

V ponedeljek zvečer po službi je odšla Petkovškova na cesto pred kino, kjer sta jo že pričakovala Jerančič in pa blaginčarka kina Matice, njena prijateljica Fani Jerab. Vsi trije so odšli nato v živahnem pogovoru proti glavni pošti, kjer se je Jerabova poslovila in se odpravila s tramvajem domov, Petkovškova in Jerančič pa sta odšla, kakor običajno, po Dunajski cesti proti njenemu domu. Ob takozvani «Državni jami» na Vodovodni cesti, kjer se kopije pesek, sta se ustavila ter se živahno pomenkovala. Neki železničar, ki stanuje v obližju, je videl oba tamkaj stali in ona se je po njegovi izpovedi celo prav živahno smejala. Nič hudega slutel, je zato mirno nadaljeval svojo pot. Okrog pol 12. ponoči pa so čuli prebivalci lesene barake, kakih 100 korakov od tam, nenadoma strel. Med njima se je moral vršiti ne Kaj je bil vzrok, da je ljubimec streljal na svojo žrtev, je zavito še v popolno temo. Med obema se je moral vršiti neposredno pred umorom hud boj. Petkovškova je imela na levi strani lica modre madeže, istotako tudi na vratu. Približno 30 korakov od nje je ležal njen klub, med cesto in jamo, na pobočju, pa je ležalo truplo, ki je bilo prestreljeno od spodaj skozi levi bok in desno stran prsi. Morilec je potegnil revolver očitno v trenutku, ko se je Petkovškova okrenila za odhod, in je smrt nastopila čez nekaj minut vsled močnega notranjega krvavljenja. Nesrečno dekle je umrlo ravno na svoj 21. rojstni dan. Morilec je šel na svoj posej očitno zelo hladnokrvno, in je po zločinu zginit v temi. Dekle je imelo pri sebi mesečno plačo v znesku 1000 Din, katero ji je odzvel iz ročne torbice, iz česar bi bilo sklepati, da je bil izvršen

roparski umor.

Morilec je najbrže pobral denar svojih žrtvi že v trenutku, ko se je ona borila še s smrtno. Odzvel ji je tudi blaginčarki ključ, ki ga je imela pri sebi. Zato ni izključeno, da je imel namen, vdreti morda celo v blaginjo kina Tivoli, kjer je stutil mnogo denarja. Pustil je svojih žrtvi samo okrvavljen robec, ki ga je imela v torbici in s katerim ji je bržkone nekaj časa ustavljal kri, ki je curčila iz ran. Ni pa izključena možnost, da je Jerančič oropal Petkovškovo samo radi tega, da bi izbrisal za seboj sled in vzbudil domnevo, da Petkovškova ni postala žrtev ljubavne tragedije, ampak da so

jo umorili drugi. Nesrečno dekle so našli danes v zgodnjih jutranjih urah delavci, stanujoči v bližnji baraki. Obvestili so takoj policijo, nakar je ob 8. dopoldne prišla na mesto zločina komisija z zdravnikom dr. Avramovičem in vodjo kriminalnega oddelka, nadsvetnikom dr. Mlekušem, z več policijskimi uradniki. Petkovškova je ležala s obrazom, obrnjenim proti zemlji. Opoldne si je ogledal situacijo tudi preiskovalni sodnik dr. Petelin.

Aretacija osumljenega morilca.

Policija je takoj po zaznanju zločina storila potrebne korake za izsleditev zločinca in je na podlagi informacij ter raznih okoliščin aretirala okoli 11. dopoldne Alojzija Jerančiča na njegovem domu na Karlovske cesti, ter ga odvedla na policijo, kjer je takoj pričelo zasliševanje. Aretiranec je bil spočetka tako razburjen, da je komaj odgovarjal na stavljena vprašanja. Čim pa je zaznal, da je njegova žrtev mrtva in torej ne more pričati zoper njega, je postal samozavesten in je odločno zanikal svojo krivdo. Zaslišanih je bilo tudi več sorodnikov in so nekateri izpovedali, da med obema zaljubljenecema že nekaj dni ni vladalo soglasje. Popoldne se je polotila Jerančiča, ki je bil že enkrat obsojen radi vloma, močna duševna depresija, vendar pa zločina še vedno noče priznati. Okoli 1. popoldne je bilo truplo umorjenke v svrhu raztelesenja prepuščeno v mrtvašnico državne bolnice. Kako se bo stvar razvijala, bomo poročali v jutrišnji sliki.

Novourejena trgovina

nudi najboljša oblačila. Cene nizke. Pre-
pričajte se v 723/a

konfekcij in modni trgovini

Fran Lukič, Pred škofijo 19.

Dopisi

JEZICA. Naša kmetijska podružnica gotovo še ni imela tako burnega obnega zbor, kakor je bil nedeljski. Cele tri ure so naskakovali klerikali dosejani napredni odbor, a so vseeno pogoreli. Na tem ni mogel ničesar izpremeniti niti tajno sklicani «generalni sestanki kmetov», ki ga je v soboto zvečer priredil v Marijini sobi prof. Jare. Odbor podružnice je pravilno tolmačil, da nima ljubljanski komisar pravice sprejemanja novih članov, in je zato sprejem 46 klerikalnih backov odklonil. Nato sta se vršila kar dva občna zbora, članov podružnice in naročnikov «Kmetovalca». Seveda pa je slednji neveljav. O tem, zakaj je g. Janko Sever silil z nozauipico in kako jo je utemeljeval, bomo o priliki še obširno poročali. Vsi naprednjaki so se dobro držali, čeprav bi tudi kr. org. SKS, ki je veljala dosedaj za voditeljico napredne misli, lahko nabrala 80 naprednih naročnikov «Kmetovalca» in jih privedla v nedeljo na bojišče. V prosep napredne stvari naj se takoj vzame vodstvo napredne politike iz rok nesposobnim sedanjim voditeljem, ker ne maramo nobenih razočaranj. In, ker tudi ne maramo, da bi se na prižnici brez poviha bal naprednih listov, bo odsej prihajalo na Jezico še 50 novih «Domovine». V njo bomo tedensko pošiljali dopise o naših razmerah.

ST. VID NAD LJUBLJANO. Dne 23. marca je gostoval naš dramatični odsek na Viču v Sokolskem domu z igro «Pred poroko». Igralci so zadostili svojim vlogam, kar je glavno. Za nedeljo pripravljajo na domačem odru veseligojo «Spanjska muha», nakar opozarjamo napredno občinstvo naše okolice, zlasti pa šentvidčane in Dravljčane. — Sokol pridno vežba za prvi javni nastop meseca maja na vrtu pri «Slepem Janezu»; naprednim ljubljancem se še v nadalje priporočamo.

JESENICE. Kako skrbi naša duhovščina za ljudsko naobrazbo, nam priča sledeči slučaj: V neki vasi je priredila šolska mladina lepo mladinsko igro «Povodnji mož». Učiteljstvo se je trudilo, da napravi otrokom in staršem veselje, toda uprizoritve igre ni bila po volji domačemu župniku in to samo zaradi tega, ker se je igrala v Sokolskem domu, župnik je pričel zato s strastno protigatacijo in je dve nedelji kričal raz prižnice, kako pohujšljiva je igra in rotli starše, naj ne puste otrok k predstavi. Zallbog je imela njegova hujskarija uspeh in je bila predstava v resnici obiskana tako slabo, da so se pokrili komaj rešljivi stroški. Revna šolska mladina se lahko zahvali župniku, da ji je odjedel par ti-sočakov. — V neki šoli, menda je bila meščanska, je vprašani učence naštevati letnice dekadično: dvajsetpet, trideset šest itd. A hudi federalist - katehet se zadere nad njim: «Kaj boš štel srbski, govori slovenski! To ni za nas!» Upamo, da dobi od pristojnih oblasti primerne lekceje.

TRŽIČ. V «Pravici» št. 13 se obzrejuje pristaš klerikalne predvojne mentalitete ob vodstvo trške občine in našega župana. Dopisnik je v odlo

Domače vesti

USODNE POSLEDICE PRVEGA APRILA.

Pri vrhovnem Lami v Tibetu je bil čeraj nenavaden dirinaj. Nekateri gosposdje tibetanski korarji so letali brez glave po koridorjih staroslavne palače, drugi so jih zaman skušali tolažiti. Bilo je slično kakor v Hofburgu leta 1918, nesreča povsod, brezglavost, zbegnost in poplani. Še celo v kuhinji se je vse prismojilo...

Od kod ta obup?

Gospod Lama so čitali v «Slovencu» in najprej niso verjeli svojim očem, potem so pa verjeli, kajti kar je v «Slovencu», je vedno res. To je strašno! Tako torej? Pribeževanje je ime-narika Ribnikarja za vrhovnega šefa šolstva? In ljubljanski občinski svet je razpuščen. In veliki župan upokojen! In milijoni gredo v «Jutro»! Kaj, če pride še Tibet na vrsto!

Kar temnilo se je pred očmi. Vse to naenkrat! Čez noč, brutalno, brez napovedi...

Milo so oberkuharica vzdihovali po marijacejskih kapljicah in naglo segli po steklenici ter jo pomolili bolniku pod nos. Krepek «ha-ha...»! Je tresnil. Prepozno so skrbna funkcionarja sprevideli, da so mesto marijacejskih v zmedo dali šnofati steklenico salmijaka.

Pa je vendar koristilo. Kajti okó tibetskoga Lame je jasneje pogledalo iz ajmohta na beli svet in se uprlo na stenski koledar ter ž njega bralo: 1. april! Jezno so Lama zakleli: Frdmanj «Slovenec», danes je pa mene potegnil!

Oh, oh, je vzdihovala vrhovna evnuhinja, in glih dóns so mogli naš gspút bít edin v Tibet, k so na ta star vie notr padl, sej drgač to le drugim pa-teja...

B. P.

* Angleški finančniki v Jugoslaviji. V kratkem prispe preko severne Italije na Sušak družba angleških finančnikov, ki si bodo predvsem ogledali sušaksko luko in preštudirali njeno ureditev. Za tem nameravajo poselit vsa večja mesta naše države, da prouče naše gospodarske razmere ter da spoznajo naše poljedelske in finančne kroge. Angleški finančniki nameravajo plasirati svoj kapital v naši državi.

* Sprejem v podolicejsko šolo v Zagrebu. Vojna uprava je te dni razpisala natečaj za sprejem gojencev v pešadijsko podolicejsko šolo v Zagrebu. Reflektanti se o pogojih za sprejem lahko informirajo pri raznih vojnih okrožjih, oziroma pri vojaškem oddelku mestnega magistrata v Ljubljani.

* Telefonski promet med Sušakom in Reko. Včeraj je bil odprt telefonski promet med Sušakom in Reko. Edinica razgovora stane 20 centesimov, oziroma 1 paro v zlatu.

* Smrtna kosa. V Ptujju je umrl te dni višji geometer v p. J. Vodušek v visoki starosti 82 let. Zadel je za kap.

* Himen. V nedeljo, dne 30. marca se je začel ravatelj jugoslovensko-češkega tvornice bombažnih tiskovin v Kranju g. Artur Heller z gospico Doro Hajriharjevo, učiteljico v Trbovljah, neakinja nadučiteljica Luznarja na Primskem pri Kranju. Iskreno čestitke!

* Bolnica trgovskega društva «Merkur». Kakor nam javljajo iz Zagreba, namerava tamkajšnje trgovsko društvo «Merkur» zgraditi lastno bolnico za svoje člane. Društveni člani ustanove v to svrhu poseben fond. Delež (po 300 dinarjev) se vplačujejo v dvanajstih obrokih po 25 dinarjev mesečno. Sveda se sprejemajo tudi prostovoljni prispevki. V projektirani društveni bolnici naj bi vsak bolnik našel zdraviljenje in dobro prehrano proti plačilu takse, ki bo primerna zaslužku našega srednjega stanu.

* Dolgovi naše države Amerike. V četrtek prične v Washingtonu konferenca jugoslovenskih in ameriških zastopnikov

ga. Obe skupini se bosta formirali v skupno enoto. Počitnice prebijejo Hudo-čestveniki v čeških letovih, nato pa se vrnejo domov v Moskvo.

* 26. intinai glasbeni večer Hrvatske-glasbenega Zavoda v Zagrebu se vrši v petek 4. aprila in obsega kompozicije za dva klavirja od Mozarta, Clementija, Beethovna, Regerja in Liszta. Program bo-čja izvajala klavirska umetnica Louis in Suzana Rée.

* «Prodana nevesta» v Splitu. 26. mar-ča se je po raznih težkočah in dolgem od-laganju v Splitu vršila premijera Smetanove «Prodane neveste». Maženka je pe-la ga. Truhovičeva, Janka g. Matošić, Ke-cala g. Oksanski, Vaška g. Truhovič. Di-rižiral je kapelnik Plečty. Predstava je imela značaj slavnostne uprizoritve ob Smetanovi stoletnici rojstva.

* E-dur simfonija rektorja zagrebške Glasbene Akademije. To dni se je v Za-grebu izvajala E-dur simfonija rektorja zagrebške Glasbene Akademije gospoda F. Lhotke. Skladbo je izvajala zagrebška filharmonija. Kompozicija je nastala v skladateljevih mladostnih dneh in priča o obsežnem tehničnem znanju, katerega je Lhotka dokazal tudi nešteto krat pozneje. Simfonijo je dirigiral avtor sam. Obenem s tem delom se je izvajala Ljadova sklad-ba «Kikimora», ki je občinstvo silno na-vdušila. — V soboto zvečer pa je bil kon-vert orkestra Glasbene Akademije pod vodstvom F. Lhotke. Golenci so izvajali

glede ureditve vprašanja dolgov. Ameri-ški državni tajnik Mellon je jugoslovans-ke zastopnike že sprejel, čeprav neofi-cijelno. Kakor se poroča, nameravajo Ze-dinjene države za služaj, da predložijo Jugoslaviji sprejemljiv predlog, ponuditi 75 odst. znižanje že zapadlih obresti. Ce-lotni dolg znaša 26 milijonov dolarjev gotovine iz vojne dobe in 25 milijonov dolarjev za vojne datjave.

* Vozne olajšave za državne uradnike. Parobrodne in druge prometne družbe v Dalmaciji so se zavzele, da dovolijo vsem državnim nameščencem za službena po-tovanja 50 odst. popusta v razredu, ki jim pripada po njihovem činu. Enaka olajšava se dovoli o priliki preselitve za člane uradniških družin in za prevoz pohištva. V vsakem slučaju pa se je treba izkazati z uradnim ukazom za potovanje, oziroma za selitev.

* Absolventom celjske trgovske šole. Gospode, ki so v telu petih let absolvi-rali državno dvorazredno trgovsko šolo v Celju, prosimo, da nam javijo svoje na-tažnje naslove. Doplae je nasloviti: Ab-solventi drž. dvorazredne trgovske šole v Celju.

* Novice iz Trbovlj. Strojnik Mihnel Rinaldo, zaposlen pri podjetju Dukič, je tako neprevidno ravnal s strojem, da ga je po vsem obrazu opeljal para in zna zgubiti vid. — Rudar Josip Naroglav je napadel na cesti svojega tovariša Antona Zupana in ga lahko telesno poškodoval. — Zaduje čase so zasajili pri rudniku ljudi, ki so prodajali po stanovanjih ru-darjev žganje in to v večji množini. — Delavec Franc Uršič si je izposodil od več delavcev obleko, čevlje in perilo v vrednosti več tisoč kron, rekoč, da gre k zdravniškemu pregledu, a se ni več vrnil.

* Osrednji odbor Slovensk. planinsk. društva sklicuje zbor delegatov na ne-deljo dne 6. aprila ob 8.30 dopoldne v pisarni društvenega predsednika dr. Fr. Tomineka v Ljubljani, Kralja Petra trg štov. 2.

* Izlet v Dubrovnik, Krk in Atene. — Društvo za promet stranaca v Zagrebu priredi v času od 28. maja do 11. junija II. društveni izlet z našim najlepšim parnikom, «Karadžordje» iz Sušaka v Dubrovnik, Krk, okrog Peloponeza v Atene in nazaj. Kakor čujemo se bo tudi iz Slovenije udeležilo več izletnikov tega potovanja. Vsa podrobna pojasnila in ce-ne daje pisarna «Putnika» (Tourist Of-fice) v Ljubljani, Aleksandrova c. 8.

* Koruza kot — vojna odškodnina. Na-ša država ima dobiti od Bolgarske kot vojno odškodnino med drugim tudi večjo množino koruze. Vlada bo to koruzo, ki kmalu pride, prodala prebivalstvu Bosne in Hercegovine po primerni ceni in bo dobila od tega okoli 55 milijonov Din.

* Bolgarski komitaji so v ponedeljek skušali pri Koroji vdreti na grško ozem-lje, toda grške čete so komitaje, njih 50 po številu, zavrnile s ostrim izpadom.

* Kafaki pri Bitelju. Kakor javlja «Po-litika», se je v ponedeljek na bitoljskih ulicah pojavilo več kafakov, ki so se pri-tepli iz Ostrce. Orožništvo jih je po be-snih odporih polovilo.

* Revizija inozemskih delavcev. Z ozi-rom na razglas Oblastne inšpekcije dela v Ljubljani, št. 1888/24 zaradi revizije inozemskih nameščencev, se podjetja brez razlike strok, oziroma kategorij itd. ob-veščajo, da se določeni rok (1. april) za vpisovanje seznamov podaljša na do vključitvi 8. aprila 1924. Opozarjajo se vsa prizadeta podjetja, ustanove itd., da je to zadnji termin za teritorij oblasti ljubljanske ter da se morajo vpisati se-znani v treh enskih izvodih.

* Preko noči milijonarka. V sloma-ni sobici starega Novoga Sada stanuje 75-letna starka, bivša služkinja Ana Mül-ler, ki je celo življenje težko «garala», a si vendar ni mogla skoraj nič prište-diti za stara leta. Sedaj pa je preko no-či postala milijonarka. Ameriški konzulat je je preko domovne občine obvestil, da je njen v Ameriki umrl brat John Müller

Bachov in Mozartov program ter prvo Beethovno simfonijo. Tudi ta prireditel je uspeša vsestransko zadovoljivo.

* «Kamela skozi uho šivanke», izvrstna komedija češkega zdravnika in pisatelja dr. Langerja, je pred kratkim doživela v Pragi svojo 50. predstavo. Ob tej prilož-nosti se je udeležil uprizoritve v gledališ-ku tudi predsednik čel. republike Masa-ryk, ki se je o komediji izrazil zelo pohvalno.

* «Poljub» na Dunaju. Kot slavnostna proslava o priliki 100letnice Smetanovega rojstva se je na dunajskem novem ne-mškem gledališču uprizorila Smetanova opera «Poljub», katero je dirigiral ravnatelj Aleksander Zemlinsky. To je prva češka opera, ki se je izvajala na tem odru ter je dosegla poplno uspeh. Sedaj ji bo sledila še «Prodana nevesta».

* Nova poljska opera. Varšavsko oper-no gledališče je sprejelo v svoj repertoar «Poletno noč», opero, katero je napisal ravnatelj varšavskega opernega gledališ-ča D. MilnarSKI. Delo je že naštudirano in pride v kratkem na oder.

* «L'Europa Orientale» o srbohrvatski literaturi. Palmierijska revija «L'Europa Orientale», ki je v predzadnjem zvezku objavila Grafenauerjevo študijo o slo-venskem slovstvu, je v februaru šteli-ki naklonila pažnjo srbohrvatskim avtor-jem Ivo Vojnoviću in Svetislavu Stefanoviću. Vojnović prikazuje g. Mavet, Stefan-ovića pa g. Urbanaz-Urbani.

ki se je pred 50 leti izselil v severno Ameriko, svojim zakonitim dedičem v Evropi zapustil premoženje, ki znaša v našem denarju okroglo 16 milijonov di-narjev. Razen Ane Müller živi še njena sestra v Palanki in svak v Karlovelji, ki si bodo delili nepričakovano dedščino.

* Letargično spanje. Po znanih sluča-jih v Beogradu in Novem Sadu se je po-javil sedaj nov slučaj smrti podobnega spanja v Šibeniku. Osemletni deček An-te Vučić spi že štiri tedne neprestano. Zbudi se od časa do časa za par minut, a takoj zopet zaspi. Hranijo ga umetnim potom.

* Železniška nesreča pri Nabrežini. Včerajšnji opoldanski tržaški vlak je pri-spel v Ljubljano z več kakor štiriurno zamudo. Kakor se nam poroča, se je zgodila na Nabrežini velika železniška nesreča. Nekaj tovorni vlak je skočil a ti-ra in je bilo pri tej priliki sedem vago-nov popolnoma razbitih. Potrebnovali so več ur, da so progo očistili. Podrobnosti o nesreči še manjkajo.

* Umor v Trbovljah. Pišejo nam: Ože-njeni rudar Ivan Gorobinka je to dni vliomil v stanovanje svojega tovariša ru-darja Ivana Cančeka. Odprl je vrata v ta s krampom in se splazil nato v sobo, kjer je Canček po težkem delu že počil-vil v postelji. Gorobinka je stopil k nje-mu in mu porinil nož globoko v prsa. Težko ranjeni Canček je imel še toliko moči, da se je dvignil in šel klicat na pomoč, vendar pa se je nekaj korakov od hiše že sgrudil na tla in obležal mrt-ov. Kaj je bilo vzrok umoru, še ni znano.

Oglejte si in videli boste, da ima največjo izbero 1914-a oblek za gospode in najbolj poceni vendarle J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12 Poseben oddelak: otroške obleke, moško perilo

Iz Ljubljane

u— Diplomski izpit Ljubljanačana. Na Dunaju na visoki šoli za svetovno trgo-vino je položil s prav dobrim uspehom di-plomski izpit g. Zvonimir Lukič, sin lán-sko leto umrlega trgovca Frana Lukiča. Čestitamo!

u— Kolašice iz šentjabskega, tmo-vskega in dvorskega okraja prirede v so-boto 5. t. m. ob 20. družabni večer s ča-janko v salonu pri «Mraku», Rimska cesta. Spored obsega nagovor, deklama-cije itd. Vstop prost.

u— Št. Peterski podružnici sv. Cirila in Metoda imata v soboto 5. aprila t. l. ob 8. uri svoj redni občni zbor v stekle-nem salonu v kolodvorski restavraciji M. Dolničarja na glavnem kolodvoru. — Prijatelji naše šolske družbe dobro do-šli!

u— «Slovensko zdravniško društvo» opozarja svoje člane na predavanji prof. dr. M. Dolence in prim. dr. Fr. Göstla, ki se vršita v okvirju društva «Pravnik» dne 2. ozir. 4. t. m. na sodišču.

u— Ustanovni občni zbor «Društva za vzgojo in za varstvo ptic-pevke» se bo vršil v nedeljo dne 6. aprila t. l. ob 14.30 v gostilni pri Mraku na Rimski cesti. Vsi ljubitelji naših krilatcev dobro došli. Pri-pravljalni odbor.

u— Šolska vodstva in stariše se opo-zarja, da predvaja kino «Matica» od čet-rtka do nedelje mladini primerno prav-ljico «Zlata predica», za katere obisk se uprava kina priporoča.

u— Predavanje v

Iz življenja in sveta

Tekma okrog sveta

Poročali smo že o poletu, ki ga je podvel okrog sveta oddelek ameriških aeroplanov. Skoro istočasno se je podal na pot okrog sveta s svojim aeroplanom tudi angleški kapetan MacLaran, ki hoče tudi obleteti svet, samo v nasprotni smeri kakor Amerikanci. Dočim so jo ti ubrali v zapadno smer (Amerika - Azija - Evropa - Amerika), potuje MacLaran proti vzhodu. Odšel je koncem marca iz Southamptona, pristal najprej v Lyonu, nato pa v Rimu, odkoder je v nedeljo nadaljeval polet proti Atenam.

MacLaran ima aparat s 1000 konjskimi silami in s povprečno hitrostjo 150 km na uro. Preizkušal in pripravil ga je dve leti in sedaj pravi, da mu zaupa kakor samemu sebi. Iz previdnosti pa si je vendar zgradil še drug aparat, ki ga je poslal naprej v Tokio, kjer ga bo imel za vsak slučaj na razpolago.

Pot, ki jo namerava MacLaran preleteti, meri okrog 40.000 km. Po svojih računih bo rabil za njo 300 ur poleta, med katere pa mora vrniti sedva večkrat po par dni odmora, da se počije in si popravi letalo. Iz Aten bo letel v Egipt, od tam v Bagdad, Indijo, Japonsko in preko Tihega oceana v ameriško Aljasko; nato preko Kanade in Atlantskega oceana nazaj v Evropo, kjer bo pristal v Lisabonu in se vrnil nato preko Madrida in Pariza v London.

Najtežja odseka na celi poti bosta poleta preko Tihega in Atlantskega oceana. Preko Tihega oceana bo spremljal MacLarana angleški polkovnik Browne, ki se je posvetil par mesecem specialnemu študiju klimatičnih razmer nad oceanom.

MacLaran in njegovi ameriški konkurenti se bodo srečali na Japonskem okrog 20. t. m.

Dostojevski kot strasten igralec

Veliki ljudje imajo šestokrat velike napake. V dnevniku, ki ga je vodila Ana Grigorjevna Dostojevskaja, žena velikega pisatelja Dostojevskega leta 1867., najdemo nešteto mest, katera popisujejo strašno strast za igro, kateri je bil podvržen Dostojevski, ko se je mudil v Baden-Badnu. Pisatelj je svoje doživljanje iz te dobe pozneje tudi sam popisal v romanu »Igralec«.

Dostojevski z ženo se je mudil v velikem letovišču šest tednov. Ves ta čas je preživel ob ruleti. Imel je navado, da je vsako jutro krenil najprej na kolodvor, kjer se je tedaj nabajala igralnica in da je zaigral ves denar, katerega je imel pri sebi.

Od dne do dne se mu je godilo enako. Vsako pot je vzel s seboj deset do petnajst dolarjev, katere je takoj izgubil. Nato je teklen domov, izpovedal se je ženi ter jo rotil, naj mu da še denarja, da zopet poskuša svojo srečo. Toda skoraj brez izjeme se je zopet ves obupan vrnil domov, zaigraši vse do zadnjega vinarja. Dostojevskaja, ki je bila ta čas v drugem stanju, je bila fizično in duševno tako izmučena, da ni mogla odbiti prošnje svojega moža za denar. S strahom je onazovala Fjodorov razvoj, v katerem je videla zle slutnje za dobočnost, kajti pri njem se je strast do igre večala čim bolj je izgubljal.

Neko mesto iz dnevnika te dobe se glasi: »Fedja je prišel domov strahovito obupan. Povedal mi je da je zopet vse zaigral ter me je prosil, naj mu dam še dva zлата, s katerima bo poskušal izgubljeni denar dobiti nazaj. Revel je klečal pred mano. Dala sem mu zaprosena dva dolarja ter sem ga prosila, naj danes ne gre v kazino, za-

kaj v tem razpoloženju bi izgubil še to, kar sem mu dala. Toda moje prošnje so ostale neuslišane. Dolgo ga ni bilo nazaj. Naposled se je vrnil in mi povedal, da je zastavil svoj poročni prstan in da je pozneje ves denar zaigral. Prosil me je še za nekoliko zlatov, da lahko odkupi prstan. Dala sem mu jih, ker nisem hotela žrtvovati vidnega znaka najinega zakonstva. Tako sem mu dajala in dajala, dokler sta ostala v mojem žepu samo dva tolarja in en goldinar. Tega pa se mu nisem upala povedati, ker bi bil Fedja v strašni duševni depresiji. Jaz sem trpela, jokala, preklinjala sebe, ruleto, Baden-Baden in celo življenje. Ne prejem pozneje nisem živela v tako razstrojenih razmerah.«

Kadar je Dostojevski v igri dobil, kar pa se je zgodilo zelo poredkoma, je prišel domov ves žareč od veselja. Kupil je ženi rože in slaščice. Toda slepa strast do igre, v katero je zabredel Dostojevski, je naposled zakonec prisilila, da sta prodala in deloma zastavila svoje najdražje predmete, samo da sta mogla odpotovati iz tega prokletega kraja, ki je uničeval njuno gnotno blagostanje ter jima rušil duševni mir. Sele ko je Dostojevski zaigral svoje in ženo imetje do zadnjega novca, ko je prodal ženinne uhane, površnike in obleke, svoj ogrtač in vse, kar mu ni bilo nujno potrebno za vsakdanjo rabo, šele potem se je odločil, da odpotuje iz tega kraja, ki je njemu in ženi povzročil toliko težkega gorja. Z ozirom na svojo voljo je bil Dostojevski v dneh igranja velik slabost. Dasi je nešteto krat klečal pred ženo ter jo objemal in ji prisegel, da ne pojde nikoli več v igralnico, ga je vendarle vselej prevzela igralska strast čim se iztrgal iz objema. In ko je začutil, da je sam in da ima denar, je zopet krenil na kolodvor, kjer je začela njegova strašna strast goriti zopet od začetka.

Cirkuška senzacija v Parizu

Pariz ima zadnje mesce svojo cirkuško senzacijo. Prišli so v mesto trije klovnovi Paolo, Italijan, Franc, Francoz in Oligorij, Rus. Vsi trije imajo skupen cirkus, s katerim so prepotovali že pol sveta. Zdaj so se vstavili v Parizu, kjer so dosegli svetovno slavo.

»Cirkus treh pokvek« — kakor se imenuje — je pod šotorom. V njem je prostora za 3000 gledalcev. Občinstvo se za vstopnice trga in večkrat pride pred vhodom do burnih prizorov in pretopov, ker hoče pod šotorsko plahto več ljudi nprko je mogoče.

Klovni so v improvizacijah baše nedosegljivi mojstri. Vsako komedijo igrajo v dveh do treh variantah in umejo vsa radost in veselje, žalost in tugo sestaviti v končno skupno točko, ob kateri ljudje pokajo od smeha. Njihove borleske so nekaj posebnega in izživajo salve navdušenja.

Vsak klovn nastopa v svojem kostumu in v originalnem, nalašč zanj prirejenem cilindru. Na nogah nosi pol metra dolge šolne, nos pa mu strši cel meter naprej. Kdor mu pride blizu, ga klovn piči in zabava pride spet v kulminacijo.

Pravijo, da so »tri pokveke« letos zaslužile več nego vsa pariška gledališča skupaj.

× Goslač Jaroslav Kocijan in ciganj. Pred kratkim je nastopil češki goslač Kocijan v Košicah. Na njegov koncert je prišlo posebno veliko število cigancov, katere je Kocijanovo igranje tako zadržilo, da so ga po koncertu prosili naj svira tudi na njihove gosle. Ko-

cijan je vzel ponuden mu instrument in njegova igra je segla ciganom tako do srca, da so vsi jokali. Nato so se moštru zahvalili za počaščenje ter mu obljubili, da mu bodo v spominu ostali z njim dokler bodo živeli.

× Odkritje zelo starega grškega mesta. Sirija, dežela sedmerih sijajnih civilizacij, ki se raztezajo od dobe Fenicianov pa do Turkov, nudi vsak dan po učnejše vpoglede v svojo bogato preteklost. Pred kratkim je odkrila komisija za raziskovanje starin v Siriji v okolici reke Evfrat celo veliko mesto, katerega je pred 23 stoletji sezidala neka grška kolonija. Mesto se je imenovalo Doura Europos. Pri izkopavanju mesta so raziskovalci našli na zanimive stenske slikarje, ki imajo izredno arheološko vrednost ter so zlasti važne za presojanje izvorov bizantinske umetnosti. Dali so se našli kipi, zapiski in pergamenti, od katerih nši eden letnico 189 pred Kristom. To je potemtakem najstarejši rokopi, katerega pozna človeštvo. Mesto Doura je bilo opuščeno tristo let po Kristovem rojstvu. Prebivalci so naselbino ostavili in pozneje je prostor zaprtal pesek.

× Ruske poštnje znamke z Leninovo silko. Prvi predsednik ruskih sovjetskih republik Lenin ni nikoli dovolil, da bi se na poštinih znamkah našla njegova slika. Sele po Leninovi smrti je sklenil moskovski sovjet, da se izda velika serija poštinih znamk z Leninovo silko. Znamke, ki bodo nosile sliko ustanovitelja sovjetske Rusije, bodo služile kot reklama med ruskimi masami ter kot propaganda v inozemstvu. Znamke bodo imele želen rob ter bodo v tem podobne znamkam, ki jih je izdala ameriška Unija po smrti predsednika Hardinga.

× Hup-hupa, najnovejši modni ples. V Parizu in drugih svetovnih mestih se uvaža najnovejši ples »hup-hupa«, ki je prišel iz Čile in se precej razlikuje od shimmyja in tanga. Hup-hupa je, kakor poročajo pariški listi, ples drobnih korakov, udarjanja z nog ob pod in skakanja po prstih.

× D'Annunzio se vnovič ženi? Iz Rima poročajo, da se D'Annunzio vnovič ženi. Nevesta je neka izredno bogata dama iz najvišjih krogov rimske aristokracije.

× Škofju ukradli »Petrov novič«. »Corriere d'Italia« poroča, da je bilo ukradeno paderborskemu škofu, ki se je pripeljal s tremi drugimi nemškimi duhovniki v Benetke, 70.000 lir, tako zvali »Petrov novič«, ki ga je zbrala paderborska škofija kot dar papežu.

× Avstrijska penzija za češkega pesnika Macharja. Češki pesnik J. S. Machar, ki je pred kratkim praznoval 50 letnico svojega rojstva ter je sedaj glavni nadzornik češko-slovaške armade, je bil pred prevratom več desetletij uradnik v dunajski Bodenredit-Anstalt. Po prevratu je odšel v Prago. Avstriji pa niso pozabili nanj. Pri končnem urejanju finančnih zadev z nastavljenji, ki so poprej služili pri zavodih, ki so pripadli republikli Avstriji, so določili Macharju penzijo kakor vsem ostalim uradnikom. Penzija pa znaša natančno — 44 stotink češkoslovaške krone na mesec.

Kako se dela za trgovsko, društveno in volitveno delovanje uspešno propagandno? 1.97/a
Gotovo samo z mnogostrojno izdelanimi in razširjenimi okrožnicami! Iste si napravila najceneje in najboljše z DEBERG-razmnoževalnikom s črkami. 1000 razmnoževanj v izvirnem strojeplazu na uro. Črkovna omara ali ali brzoštevilo s 4800 črkami dobavljajo takoj Glavno zastopstvo AMERICAN IMPORT CO., Maribor, Koroška 24.

× Največji stadion na svetu. Pred kratkim so dokončali zadnja dela na največjem stadionu na svetu, ki pa ne leži, kakor bi mislili v Ameriki, temveč na Angleškem. Imenuje se Wembley Park Stadion in ima prostora za 125.000 gledalcev. Celokupna naprava je stala drža-

vo 1 in pol milijona funtov šterlingov. Njegova zunanja dolžost znaša 273 m, zunanja širokost 212 m, arena je velika 189 X 98 m. Ako pomislimo, da ima rimski kolosej prostora za 50 — 80.000 gledalcev, potem si lahko predstavljamo ogromno zgradbo.

Socijalna politika

Matematični del socijalnega zavarovanja

Naša industrija občuti obremenitve iz naslova socijalnega zavarovanja. Iz tega dejstva in iz splošne neinformiranosti se poraja odpor proti temu zavarovanju sploh. Naša država in zlasti Slovenija se industrializira. S to industrializacijo se mora logično poglobljati tudi smisel in razumevanje za socijalno zavarovanje, ki je brezdvomno eno najvažnejših sodobnih socijalnih in gospodarskih vprašanj, katerim vse države brez izjeme posvečajo izredno veliko pozornost.

Zalibog se pri nas problem socijalnega zavarovanja ne obravnava stvarno in premišljeno. Brezplodna in površna kritika, zabavljanje vsepovprek nadomešča resno razmišljanje o temu vprašanju, ki je v jedru zelo zamotano in zlasti v dobi gospodarskih kriz precej nepopularno na obeh straneh.

V zadnjem času je v češkoslovaški socijalno zavarovanje predmet ne samo živahnih parlamentarnih debat, ampak tudi najvažnejša točka dnevnega reda na zborovanjih gospodarskih in znanstvenih krogov. Velikopotezni in moderni osnutki zakona, o katerem sedaj razpravljajo českoslovaška publicistična, politična, gospodarska in znanstvena javnost, je po celi svoji koncepciji vreden sovrstnik velikega nemškega predvojnega zavarovalnega zakona, za katerega je v letih 70 dal inicijativo sam Bismark in v katerem je bila cela nemška javnost prepričana, da bo dvignil razmah nemške industrije in gospodarstva do nedostopnih višin. In tako se je tudi zgodilo!

V celi množini bistvenih in podrejenih vprašanj je matematično tehnični del socijalnega zavarovanja gotovo najvažnejši. Od rešitve tega vprašanja je odvisna konkurenčna zmoglost našega gospodarstva in tudi zadovoljiva rešitev zahtev zavarovalencev samih. V dobi splošnih kriz in zlasti v času denarne krize je razumljivo, da se naša industrija, trgovina in obrt trudijo razbremeniti svoje proračune in kalkulacije. Pojavljajo se reformni predlogi, ki so usmerjeni za ciljem splošnega znižanja zavarovalnih premij.

Glede bolniškega zavarovanja so statistični podatki dosti ustaljeni in tudi drugi kalkulacijski predpogoji dosti znani, tako da se mora reči, da se bodo la morejo bolniško zavarovalne premije gibanj od 3 do 6 odst. zavarovane mezde in da je višina procenta odvisna le bolj od dobre uredbe in ekonomično izvedene organizacije ter od splošnih uspehov socijalne higijene. Bolj nejasno pa je vprašanje premij pri nezgodnem, starostnem in invalidnem zavarovanju. Stojijo si nasproti: sistem čistega kapitalnega kritja z vedno enakimi povprečnimi premijami, sistem razporeditve z nizko stalno premijo in z rastočimi ali padajočimi letnimi doplačili na storjene dejanske izdatke in sistem dvigajočih se premij.

Pri označenih panogah zavarovanja je važno le vprašanje, kako zagotoviti zadostno močne fonde za vse izdatke v bodočnosti, dočim je pri bolniškem zavarovanju bistveno le, kako kriti tekoče izdatke. V bolniškem zavarovanju so večji ali manjši rezervni fondii potrebni samo za slučaje večjih epidemij. Zanesljiva rešitev vprašanja denarnega kritja zavarovanja je brez točnih statističnih podatkov o številu zavarovalencev, o mortaliteti, morbiteti in o invalidnosti nemogoča. Teh podatkov pa pri nas ni.

V naši gospodarski javnosti se pojavlja

težnja zapustiti dosednji sistem čistega kapitalnega kritja in preiti na druge sisteme, ki so na prvi pogled za narodno gospodarstvo milavnejši in bolj ekonomični. Pri tej težnji našega gospodarstva se mi zdi važna opozoriti na nekatere izjave češkoslovaške industrije. Brez dvoma je češkoslovaška industrija radi svoje razvlosti in radi svoje konkurenčne ogroženosti, zlasti po nemški in avstrijski industriji, prisiljena svoje produkcijske stroške politeniti na minimum. Zato so izjave realno mislečih češkoslovaških industrijcev, ki so znani kot dobri gospodarji, tudi za nas gotovo važnosti. Češkoslovaška industrija se bo pri svojem pohodu v svet pač odločila

Gospodarstvo

Zagrebska borza 1. 1923

Iz poročila o poslovanju zagrebske borze v letu 1923, ki je bilo podano na sobotni glavni skupščini, povzemamo:

Zagrebska borza je bila v preteklem letu nekoliko svobodnejše poslovala. Njen celokupni promet je precej napredoval, da je naša ekonomska kriza ovirala njegovo delo. To se je pokazalo posebno na učinknem tržišču. Srednji sloji, ki so večini največ vlagali svoje prihranke v delnice, za to tržišče za enkrat ne prihajajo v poštev. Zaradi pomanjkanja gotovine so začele banke omejevali dajanje kreditov, a lombardiranje je ostalo tudi nadalje ukinjeno. Obresna mera je celo leto narasla in dosegla doslej nečuvane višine. Vse te prilike so preprečale poskuse, da se popravijo pretekli tečajni naših delnic. Pomanjkanje gotovine je imelo za posledico, da so denarni zavodi in razna podjetja bili prisiljena izdati nove emisije delnic v svrhu povečanja svojih temeljnih glavnih. S precejšnjim dotokom tuje kapitala so vse te emisije uspeli. Težje okolnosti in pa dejstva, da je po stabilizaciji Kš in aK v preteklem letu oživelo zanimanje za naše arbitraže papirje tudi na zunanjih tržiščih, se more pripisati, da se je poslovanje na tržišču z delnicami lani razvijalo mnogo boljše nego v letu 1922. Promet je zlasti tekom poletnih mesecev znatno narasel, a je bil nekaj manjši proti koncu leta, ko je denarna kriza pritisnila najmočnejše.

Promet deviz pokazuje istotako porast napram 1. 1922. Dinar je ob nastopu finančnega ministra dr. Stojadinovića notiral v Curihi 5,8, padel 19. januarja 1923. na 3,6 in se je od tega časa z večjimi ali manjšimi oscilacijami začel polagoma popravljati, dokler ni 5. julija dosegel 6,9 švicarskega franka ter doslej še nadalje poskočil.

Največji devizni promet pride na italijansko lito. Čeprav je promet padel od 153.590.878 lir v 1. 1922. na 136.817.612 lir (za 0,89 odst.), v preteklem letu je vendar narasel ta promet v dinarski vrednosti za 39.417.761 Din (za 13,37 odst.), in to zaradi porasta lire. Nasprotno je napram 1. 1922. padel promet v devizi na Prago za preko četrtine dinarske vrednosti in to poglavito zastran tega, ker so se tekstilno blago in proizvodi težke industrije uvozili več iz Avstrije in Nemčije ter manj iz Češkega Slovaške. S stabilizacijo avstrijske krome je prišel znatno narasle tudi promet v devizi na Dunaj. Močan porast izkazuje nadalje švicarska deviza, in sicer za 462. odst. Tudi promet v devizi na Londonu je napredoval za 134,5 odst. Temu je glavni vzrok v porastu izvoza lesa iz naše države v Anglijo. Promet v devizi na New-York se je dvignil od 800.550 dolarjev v 1. 1922. na 2.589.234 dolarjev v 1. 1923., to je za 323 odst. Francoski frank je stal celo leto v znamenju slabljenja. To je glavni razlog, da je promet v devizi Pariz nazadovol od 21.830.746 frankov v 1. 1922. na 20.043.316 frankov, odnosno od 129 milijonov 238.742 Din na 108.319.257 Din. Nestanovitnost francoskega franka je slabo uplivala na naš izvoz lesa in rud v Francijo.

Najjače nazadovanje beleži promet v devizah, glasečih se na nemške marke. V novembru in decembru je sploh izostalo beleženje za devizo Berlin.

V preteklem letu je porasel promet v severnih devizah in za nekoliko tudi v istočnih devizah.

Promet v inozemskih novčanicah pokazuje tudi majhen porast. Poslovanje v blagovnem oddelku pa v preteklem letu, žal, ni mnogo napredovalo.

Skupni promet na borzi je znašal v celotnem letu: blago: 13.292.565 dinarjev (v 1. 1922. 11.061.325 Din); efekti: 158.894.619 Din (52.157.613 Din); devize: 2.573.415.958 Din (2.029.303.348 Din); valute 116.234.330 Din (105.081.696 Din); skupno torej 2.891.877.472 Din (2.108 milijonov 238.982 Din).

Žganjarski kotli gostilničarjev in trgovcev

Mnogi gostilničarji in trgovci, ki imajo žganjarske kotle, še danes ne vedo, ali bodo smeli tudi po 20. maju t. l. še nanje kuhati žganje ali ne. Krivo je temu to, da mnogi finančni organi tolmačijo določbo točke 24. člena 116. trošarinskega pravilnika popolnoma napačno in da so bili tudi v strokovnih časopisih priobčeni članki v tem smislu, da bodo vsi gostilničarji in trgovci z alkoholnimi pijanci brez izjeme smeli kuhati žganje le, če si nabavijo kontrolnomerski aparat ali zbiralnik.

Temu pa ni tako. Stvar je precej drugačna, kakor izvolijo čitatelji razvideti iz naslednjih vrstic.

Točka 24 člena 116 trošarinskega pravilnika predpisuje nabavo kontrolnomerskega aparata ali zbiralnika le za osebe, navedene v členu 116 točki 5 pod c), vse druge osebe smejo kuhati žganje kadar koli, na kakršnikoli žgalni pripravi in brez vsake prijave pri finančni kontroli. Podjetniki žganjarn so po novih predpisih torej le osebe, navedene v točki 5 pod c), vse druge osebe so glede kuhanja žganja vsake kontrole proste.

Točka 5 c) se glasi:

„Osebe, ki kuhajo žganje iz kupljenih snovi ali iz kupljenih snovi in iz sirovin lastnega pridelka (ne glede na to, ali se kuhajo te snovi pomešano, zdržema ali

v presledkih) zaradi trgovine, smejo izdelavati žganje samo z uporabo kontrolnomerskega aparata, predpisane za spiritalne tvornice, ali pa zbiralnika.“

Kontrolni aparat ali zbiralnik mora imeti torej le oni, ki kuha žganje iz kupljenih snovi in za prodajo. Gostilničar ali trgovec, ki ne prodaja žganja, sme kuhati žganje iz kupljenih ali doma pridelanih snovi prav tako kakor vsak privatnik. Gostilničar ali trgovec, ki prodaja žganje, sme kuhati žganje brez aparata ali zbiralnika, kakor hitro kuha edino le snovi lastnega pridelka, ne pa tudi snovi, ki jih je dobil od koga drugega.

Z novimi predpisi je potemtakem gostilničarjem in trgovcem le takorekoč onemogočeno, da bi sami snovi za kuhanje žganja kupovali in ga doma za prodajo kuhali. Kuhanje žganja iz kupljenih snovi za prodajo je odslej omejeno le na večja podjetja, kakršnih pa imamo v Sloveniji sedaj le prav majhno število.

Za „kupljene“ snovi se pri žganjekuhi seveda smatrajo ne le snovi, ki jih je žganjekuhar res plačal, temveč sploh vse snovi, ki jih je na kakršnikoli osnovi (kot darilo, posojilo itd.) dobil od koga drugega. „Kupljene“ je tukaj torej le nasprotje od „doma pridelane“.

Ko smo si enkrat na jasnem, kdaj gostilničarjem in trgovcem ni treba aparata ali zbiralnika, si moramo ogledati še ali so tudi plačila trošarine na kuhano žganje prosti.

Točka 8 člena 116 trošarinskega pravilnika določa na podvisti zadnjega odstavka pripombe 1 k tar. post. 15. trošarinske tarife, da se osebam, ki trgujejo z alkoholnimi tekočinami (žganjem, spiritom, vinom, pivom, likerji itd.) na debelo ali drobno ali točijo te tekočine dovoljujejo za domačo potrebo gotove količine žganja brez plačila trošarine, ako skuhajo to žganje iz snovi lastnega pridelka.

Iz te določbe je jasno razvidno, da morajo gostilničarji in trgovci, ki prodajo alkoholne tekočine kakršne koli vrste, plačati trošarino prvič na vse žganje, ki ga izdelajo iz od drugod dobljenih snovi, drugič pa tudi na žganje, ki ga izdelajo iz lastnih snovi preko za domačo potrebo dovoljene količine.

Gostilničarjem in trgovcem torej ni treba prijavljati kuhanja žganja in imeti žganjarskih kotlov pod pečatom in kontrolo vobče, pač pa morajo vsak proizvod žganja prijaviti oddelku finančne kontrole.

Kako morajo gostilničarji in trgovci postopati, da se jim dovoli trošarine prosto žganje in kako morajo s kuhanim žganjem postopati, pojasnili bomo v prihodnjih dneh.

Tržna poročila

Novosadska blegovna borza (1. t. m.) Pšenica: baška, 79 do 80 kg. 3 odst., 1 vagon 305; 79 do 80 kg. 2 do 3 odst., 2 vagona 300; 79 do 80 kg. 2 odst., duplikat kasa, 4 vagoni 322,5 do 325. Ječmen: baški, 67 kg. 1 vagon 325. Oves: baški, duplikat kasa, 1 vagon 250; sremski, 1 vagon 255. Turščica: baška, duplikat kasa, 21 vagonov 232,5 do 250; sremska, duplikat kasa, 5 vagonov 257,5 Moka: baza „Os“, duplikat kasa, 2 vagona 510. Tendence nestanovitna.

Dunajski svinjski sejem (1. t. m.) Dogon 4162 komadov; od tega 969 iz Jugoslavije. Notirajo za kg žive teže: debele svinje 19.000 do 24.500, mesnate 22.000 do 24.500 aK.

Glavna skupščina Udruženja izvoznikov se je vršila dne 30. marca v Beogradu. Otvoril jo je predsednik Ljuba Srečković. Poleg drugega se je razpravljalo o vprašanju oviranja pravilnega razvoja naše izvozne trgovine, posebno glede na naš promet. Na Udruženje prihaja veliko število pritožb proti nerednostim prometa. Predsednik Udruženja je bil pooblaščen, da protestira pri prometnem ministru in da mu sporoči konkretna dejstva ter nasvete, kako bi se mogel promet v bodoči izvozni sezoni izboljšati. Obenem naj intervenira pri Narodni banki, da se uredi vprašanje izvoznih kreditov in da se uvede svoboden promet z devizami. V resolucijo je sprejel sklep, da se zahteva izvoz etilnih sliv, ker je dokazano, da izvozniki v drugih državah etilirajo naše slive in pri tem služijo ogromne vsote. Koncem skupščine se je sprošila ideja o ustanovitvi Izvozne banke, ki bi dajala izvoznikom cenene kredite in podpirala izvozno trgovino.

Avstrijske prometne omejitve in naš izvoz lesa. Z večeršnjim dnem so prenehale prometne omejitve na obmejnih postajah Buha in St. Margarethen, ki so zelo ovirale našo izvozno lesno trgovino. V veljavi bo odslej samo omejitev prevoza drv za kurjavo. Ukinjeno je do nadaljnjega odredbe prevzemanje drv za kurjavo za postaje Buha, St. Gallen in St. Margarethen ter tranzit preko njih. Obenem se zabranja tudi vse rekapetiranje drv za kurjavo na vseh postajah železniške direkcije v Innsbrucku. — Osvobočenje prometa preko postaje Buha bo prav dobro došlo našim lesnim industrijam, ker se z izboljšanjem francoskega franka zopet opaža večje zanimanje Francije za naš les.

Udeležba naših industrijcev pri industrijski razstavi v Londonu. Kakor je znano, se bo vršila letos od aprila do

oktobra v Londonu velika industrijska razstava. Centralna industrijskih korporacij v Beogradu je prejela od angleških gospodarskih trgovcev povabilo za obisk te razstave. Centrala namerava sedaj organizirati obisk razstave in je v svrhu doseganja pogodnosti za posetnike stopila v stike z angleško vlado.

Izvoz šumskih proizvodov. Generalna direkcija šum opozarja, da za izvoz šumskih proizvodov ni potrebno odobrenje šumskih direkcij in uprav, katero so nekatere carinarnice zahtevale.

Obšne zbornice imajo: lesna industrijska d. d. „Drava“ v Mariboru na dan 12. aprila ob 15. v lastnih prostorih v Mariboru (Meljska cesta 91); d. d. pivovarna „Unions“ 14. aprila ob pol 12. v prostorih Kreditnega zavoda za trgov. in industrijo v Ljubljani (Prešernova ulica 50).

V trgovinski register so se vpisale v Sloveniji nastopne firme: A. E. G. Union, jugoslovensko d. d. za elektriko, podružnica Celje; „Eks“, mehnična tovarna pletenih, družba z o. z. v Kranju; „American Motors“, prodaja motornih vozil in oprem, družba z o. z. v Ljubljani; Društvo za prodajo Singerovih šivalnih mašin Bourne & Co., podružnica Ljubljana; J. Lovšin & sinovi, trgovina z živimi in zaklanimi teleti ter prašiči v Sušju. Izbrisali sta se firmi: Knez & Šupančič, opekarna v Ljubljani in „Vinograd“, veletrgovina z vinom v likvidaciji.

V zadržni register sta se v Sloveniji vpisali nastopni zadrugi: Ilirska posojilnica, registrirana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani ter Zadruga elektrarn v Slovenski Bistrici registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev na Glinah - Viču ima občni zbor v nedeljo dne 13. aprila ob 9. uri v zadržni delavnici na Glinah.

Prodaja svile iz državnih tvornic svile. Nedavno se je vršila licitacija za nakup sirove svile iz državnih tvornic svile. Celotno količino 4000 kg sirove svile in 12.000 kg kokonov je kupila zagrebska firma „Ilirija“.

Prodaja druge partije tobaka. — Državna monopolna uprava ima pripravljeno za prodajo 350.000 kg prvostanskega tobaka. Prodaja se bo vršila najbrže licitacijskim putem. Za to partijo se zanimajo Italija, Poljska in Češka Slovaška.

Lesni promet v sušaski lukli. Casopisje poroča, da se nahaja sedaj v sušaski lukli pet velikih jedernic, ki kreaajo les. Nekaj jih je že natovorjenih in se pripravljajo za odhod. Vse skupaj bodo vkrcale povprečno okrog 60 vagonov lesa, ki ga prepeljejo v glavnem v južno Italijo in nekatera istrska mesta. Mnogo lesa se tudi prevažna s Sušaka na Reko, kjer se vkrcata za Italijo. Razen tega pride dnevno na Reko okrog 20 vagonov lesa večinoma iz Slovenije preko Sv. Petra in Postojne.

Začasne trgovinske in veterinarske konvencije z Madžarsko. Naš poslanik v Budimpešti in madžarski minister zunanjih del Daruvary sta podpisala dne 29. marca začene trgovinske in veterinarske konvencije, ki so izdelane na načelu najobsejnejših pooblastil.

Parobrodna služba med našo državo ter Albanijo in Grčijo. „Jadranska Plovidba“, d. d. na Sušaku odpravlja s 1. aprilom redno tedensko parobrodno službo za Albanijo in Grčijo. Odhod parobroda s Sušaka bo vsak torek ob 18. uri, a povratek na Sušak vsak ponedeljek ob 19. uri. Prometovale bosta prvotna parobroda „Beograd“ in „Srbija“, ki sta dovolj prostrana za tovore in imata I, II. in III. razred za potnike.

„Bankarstvo“, št. 5, ki je ravnokar izšla, vsebuje: Ljubomir St. Kosier: Prva Hrvatska štedionica in Hrvatska eskomptna banka. — Nikola Berković: Kriza novega kredita in naši novčani zavodi. — Dr. Gustav Gregorin: Denarno - tehnična stran vprašanja zvišanja vrednosti denarja. — Dr. Vidan O. Blagojević: Ček i zakonodavstvo o čeku. — Dr. Fran Windischer: Pitanje poreza u Slovenačkoj i naši reformni zahtjevi. — Nikola Stanarević: Zaštedjevanje naših emigranata. — Šandor A. Aleksander: Mili o putevima za obezbežjenje neupolenosti.

Ing. Konstantin Čutuković: Socijalni organizator. — Dr. Zvonimir Šprajcer: Mrtvi kapitali u Bosni i Hercegovini. — Prof. Branislav B. Todorović: Otplačivanje zajmova kod Hipotekarne banke trgovačkog fonda u Beogradu. — Hronika. — Zvezek ima 56 strani. Letna naročnina 150 Din. Naroča se: Administracija „Bankarstva“, Zagreb, Marovska ul. 30.

Dobave in oddaje. V pisarni Stalne vojne bolnice v Ljubljani se bo vršila dne 17. aprila ofertalna licitacija za dobavo živih itd. Natandneje v Trgovski in obrtniški zbornici. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 14. aprila za dobavo 6500 kg tigle - jekla in na dan 15. aprila za dobavo večje množice tekstilnega materiala. Pogoji pri ekonomskem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. Gospodarska cesta, vsak delavni dan od 10. do 12.

Sodišče

Večelice in njih posledice. Minuli teden je okrajno sodišče v Mariboru razpravljalo o slučaju, ki je svojčas povzročil precej razburjenje. Dne 27. januarja se je vršila v Kanič pri Mariboru večelica domače požarne brambre. Veselico sta posetila tudi delavca Matija Haložan in Stefan Straus. V pijanosti je začel Straus izvivati goste in ker pomirjevanje ni zaleglo, so ga postavili gostilničarji in nekateri gostje na vrata. To postopanje je Strausom razburilo, da je tudi nekoliko pijanega Matija Haložana, ki je takoj za Strausom odšel iz gostilne ter začel iz svojega vojaškega revolverja streljati zlozi zaprti gostilničarje duri med goste. Zadel je 5 oseb in ranil 4 težko, 1 pa lahko. Obsojen je bil zaradi tega na 18 mesecev težke in poostrove ječe, v povračilo kazenskih stroškov in na odškodnino poškodovancem.

Trije vinski bratci so se vračali dne 7. decembra 1923. precej močno natrkanji proti domu v Sromlje. Med tem ko so se celo noč dobro razumeli, jih je jutranja razja spravila v novoljo in preprij, pri čemer je delavec Alojz Lapuh trikrat zadil nož v Miho Kostanjek ter ga precej hudo poškodoval. Pred celjskim okrajnim sodiščem se je zagovarjal, češ, da ga je Kostanjek preveč stiskal za vrat. Obsodba se je glasila na 2 meseca poostrove ječe.

Kaznovani klevetnik. Dne 22. jan. 1922. je kaplan Amon na javnem shodu na Trški gori očital ministru n. r. dr. Terjavi, da je jemal denar iz državne blagajne za podkupovanje, dalje bivšemu ministru Ivanu Pucelj, da je kot minister vtaknil v žep dobiček, ki si ga je shoval na ta način, da je prodal iz Nemčije došlo živino brez licitacije in končno bivšemu poslancu Ivanu Ureku, da se

je dal na lopovski način podkupiti za 30.000 K. Shodu je predsedoval župnik Franc Zagoršek, ki je seveda pridno nadziral po Srbih, češ, da ne plačujejo dosti davka in da hočejo zaslužiti naš narod. Sledila je seveda tožba, a na razpravi sta se župnik in kaplan, ko so prišli potrdile njuno krivdo, začela sklicevati na "Slovenca", "Straža", "Slovenkega Gospodarja" in na "Avtonomista", češ, da sta črpala svoje trditve iz teh listov. Navesti nista mogla za svoje očitke niti najmanjšega dokaza in sta kratkoma zavračala vso odgovornost na imenovane klerikalne liste. Mariborsko sodišče je obsodilo kaplana Amona na 300 Din globo, oziroma teden dni zapora, dočim je bil župnik Zagoršek zaradi pomanjkanja dokazov izpuščen.

Draga šala. V neki gostilni v Arčnu pri Voljniku sta se dne 26. decembra 1923. delavca Alojz Špal in Karl Stante za šolo ravnala in vžigovali. Ko sta pa naenkrat oba padla, je prišlo šplov. Stante udaril s tako silo po obrazu, da mu je zrahlijal več zobov ter strl nosno kost. Premišljeval bo svoj prenapljen čin dva meseca v celjskih zaporih pri postu in na trdem ležišču.

Amnestiran surovež. Matija Brečko, 28-letni posestnikov sin iz Bukovelj v konjskem okraju, je bil leta 1919. obsojen zaradi roba na 7 let težke ječe, lansko leto pa vsled amnestije izpuščen iz mariborske kaznilnice. Karzen in pomilostitve pa nista prav nič vplivala na njegovo pretepačo in surovežo. Na novega leta dan 1924. so se sukala brhka dekleta in korajžni fantje v gostilni Iv. Marinčiča v Strančah. Ludvik Sodin je zameril nekemu Jakobu Svablu, ker je plesal z njegovo izvoljenko in mu je rekel, naj si kupi svoje dekle, ako hoče plesati. Tudi je pograbil za kozarec ter ga hotel vreči v svojega tekmeča, kar je pa pre-

prečil gostilničar in postavil vročokrvnega Sodina na cesto. Ko je bilo navidezno že vse pomirjeno, je pa prišel na cesto obdvojen Brečko in začel iskati Sodina, ki se je skrival za hrbet nekoga drugega gosta. Ko ga je čez nekaj časa vendarle zagledal, ga je "šitihili" preko branteljeve rame na glavo in ga težko poškodoval. Okrajno sodišče v Celju ga je obsodilo na 8 mesecev težke ječe.

Obsodba šentjernejskega župana Krhina potrjena. Nedavno smo poročali o obsodbi šentjernejskega župana pred ljubljanskim okrajnim sodiščem. Moč je namreč odposlal na oddelek za kmetijstvo vlogi, v kateri je po krivem očital drž. veterinarju g. dr. Kunecu pohujšljivo zasebno življenje. Pred sodiščem je najprej sploh tajil in bil obsojen. Pritožil se je pa še na deželno sodišče in se poskušil braniti, da dotične vloge ni branil. Deželno sodišče je županovo obsodbo potrdilo. Župan je klerikalec in pravi primer takšnih klerikalnih podeželskih funkcionarjev. Delal je, kar je bilo ljubo farovžu in je pravzaprav sam štev brezvestne klerikalne gonje in hujkanja. V drugič naj bo bolj previden. Kar "gospoda" povedo, je treba vzeti mnogo previdneje, kakor kar govore domači med seboj.

Lepa družba. Nekakšno tatinsko društvo z. o. z. je osnoval mladi Vencel Bitenc z Gorenjskega. Želja po znamenitih doživljajih in krasni, brezskrbni bodočnosti ga je seznanila z enako čutečim E. Pečnikom in E. Cotarjem, ki sta skoro gotovo tudi tuhtala na tihem, kako bi si pomagala iz revščine. Tako se jim je porodila misel, da si bodo na kakršenkoli način nabavili nekaj robe in jo prodali. Prva prilika se jim je nudila z dvema vozoma lesa, ki sta ga odpeljala posestniku Kuraltu. Pregovorila sta starejšega voznika Kotlovskega, da jim je za velik denar prepeljal les k trgovcu D. ki

je les tudi res kupil po posredovanju nekoga Bende, ki se je tudi zagovarjal vsled tega pred sodiščem. Stvar je bila povsem lepo in prvi poskus "klefeta" se je posrečil. Bitenc se je nato lotil F. Nahtigala in mu pri nekem spreobodu prigovarjal k tatvini, češ, če si kaj moža, bova že napravila dobro kupčijo. Prilika se je tudi kaj kmalu nudila. Ko je bil posestnik V. M. iz Kranja neko nedeljo odsoten, je odnesel Nahtigal iz njegovega skladišča 6 vreč otrobov in ovsa ter jih prinesel Bitencu, ki jih je nato prodal naprej z malim dobičkom. Medtem sta Pečnik in Cotar že zopet ponudila 700 i vina in druge za kupčijo pripravne predmete; oko pravice pa jih je še pred to novo kupčijo zasačil in spravilo na varno. Pred ljubljanskim sodiščem so se vsi udeleženci te dišne družbe zagovarjali, kakor je slučaj nanesel. Pečnik je kolikor mogoče tajil, medtem ko je posredovalec Benda povedal še več, kakor bi bilo treba; vsi pa so končno priznali krivdo in so navedli le nekatere olajšilne okolnosti, kakor revščino itd. Sodišče je obsodilo Pečnika na 2 leti težke ječe, Cotarja na 8 mesecev, Nahtigala na 3 mesece, Bitenca na 6 mesecev, Bendo na 6 tednov; prevoznika in nakupovalca sumljivega blaga pa na denarno globo.

Gospodarska zveza pred sodiščem. Bivši ravnatelj in član načelstva Gospodarske zveze, g. Josip Dular, je vložil pri ljubljanskem okrajnem sodišču tožbo zaradi nepravilne odslovitve od omenjenega zavoda. Bil je od leta 1920. ravnatelj Gospodarske zveze in još kot tak opozoril Zvezo na nepravilno in Zvezi škodljivo snovanje nove lesne družbe pod vodstvom predsednika Zveze, prof. Remca. Vsled tega je dobil šesttedensko odpoved vžle priznanemu enoletnemu odpovednemu roku. Razprava se je vsled zaslišanja novih priče vrhkrat prelozila in je sedaj prišla definitivno do zaključka.

Tekom razprave je prišlo na dan, da je načelstveni predsednik Zveze, prof. Remec, obenem s članom načelstva, g. Avsekom, snoval ustanovitev posebne lesne družbe izven okvira Zveze in je v to svrhu že nakupoval kočevske gozdove po posredovanju g. Kobija. Dalje, da je za vse oddelkovodje veljal sklep načelstvene seje, da se odpovedni rok podaljša na 6 mesecev; ravnatelj Dularju pa se je takrat že dovolil enoletni odpovedni rok. Ta fakta je tožnik podprl z mnogimi pričami, ki so obenem izpodbile vso od Gospodarske zveze iznešene očitke. Med odločilno pričo in zastopniki obtožene stranke se je zato vnelo ostro besedno prepiranje, v katerem so obtoženci zadnjkrat skušali ovreči tožnikove argumente, kar pa se jim nikakor ni posrežilo. Večerna razprava je končala s popolnim zadostženjem za g. Josipa Dularja, kateremu je bila priznana odškodnina v znesku 83.000 Din, ker je sodišče smatralo odpoved za neutemeljeno in tožnikove očitke dokazane.

Povolni neposhtekavčev. Preobrat je zmeškal marsikateremu delamržežu glavo, da ni znal več razločevati svoje lastnine od tuje. 25-letni posestnikov sin Iv. Habine iz Brezine je leta 1919. izmaknil na postaji Brezice zavoj, ki je došel kot prtljaga z osebnim vlakom, medtem ko je imel kmetičar opravka s prtljago pri nekem drugem vlakcu. Šele meseca septembra 1923. je opazila lastnica ukradenega zavoja, da nosi neka ženska v Brezicah isto krilo, ki je bilo takrat med ukradenim blagom. Ta je zopet kupila za tata usodopolno robo od neke natakarice že pred štirimi leti, ki je poznala in končno tudi izdala držnega neposhtekavčeva. Okrajno sodišče v Celju je obsodilo Habine, ki se je skušal zagovarjati, da je našel blago v papirnatem zavoju ob železniški progi med Brezicami in Zagrebom na 14 dni zapora.

Vsaka beseda 50 par

Mali oglasi

za "Jutro" št. 80
1 Din

Glavna vsaka beseda 50 par. Za "Dopisovanje" in "Zemlje" se računava vsaka beseda 1 Din. — Priročujoče se je mali oglasi, ki se plačajo v naprej. Plača se lahko tudi v enotah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena oznaka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (2 Din).

Službe (dobe)

Spreten izrezovalec
vrstev (Schmittmacher), se išče za tovarno lesenih izdelkov. V postelje pride samo vrhovna moč. Ponudbe se pošlji na upravo "Jutra" pod "Izrezovalec". 6876

Civiljarskega pomočnika
na boljša dela. sprejme Alojz Fabjan, Črnomelj. 6619

Trgovski pomočnik
specijalizirani ali delikat, stroje s večjo kavaljo, se sprejme kot vodja, event. družabnik. Ponudbe s podatki pod "Delaven" na upr. "Jutra". 6476

Učenko
bravo, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, sprejme večja trgovina na deli. Prednost imajo hčerke. Zaposlanje pri kakem stavbenem podjetju. Ponudbe na upr. "Jutra" pod "Učenka". 6694

Krojaški pomočnik
dobro izvešan, se sprejme. Janko Rosman, Zgornja Sika. N. 24, Ljubljana VII. 6815

Civiljarskega pomočnika
dobro izvešanega, rabi Ivan Kasilj, civiljarski mojster, Zg. Kasilj. 6808

Brivski pomočnik
perfekten delavec, ne nad 24 let star, vešč slovenskega, tedenskega in deloma tudi mednarodnega jezika, se takoj strojno pri Konradu Donko, Murška Sobota, Prekmurje. 6767

Brivski pomočnik
kamnitoj in hiter delavec, se sprejme takoj proti dobri plači. Matija Bukovčan, Črna Kralja Petra cesta št. 27. 6778

2 civiljarske pomočnika
za boljša zbita dela, za takojšen nastop, na stalno mesto. Iščo avstrijski plači in celi okoli Avgust J. 6118, Radče. 6761

Sivilja
kot pomočnika, se sprejme. Četa na gorenjsko železnico št. 20. 6758

Službe (iščejo)

Uradnik
vseh vrst pisarniških poslov, govorno nadarjen, išče primerno službo pri kakem podjetju, najraje na deželi. Ponudbe pod "Vesten 359" na upr. "Jutra". 6724

Dva žagarja
trama in samostojna, iščejo primerno službo kot katerista ali na vodni angli. — Zmožna vsakovernega dela in bi lahko takoj nastopila. Ponudbe pod "Žagar" na podružnico Jutra v Celju. 6777

Elektrotehnik
absovent elektrotehniške šole, išče službo. — Ponudbe se pošlji na upr. "Jutra" pod šifro "Elektrotehnik". 6795

Knjigovodja

s trgovsko-ekspozitno, bančno in tovarniško prakso, vešč italijanske, francoske in angleščine, želi premeniti mesto iz družinskih razlogov le v Ljubljani. — Ponudbe pod "Perfekt 30" na upr. "Jutra". 6846

Zavarovalni uradnik
z večletno prakso, išče mesto. Gre tudi izven Slovenije. — Ponudbe pod "Stalen" na upr. "Jutra". 6807

Upok. or. post. poveljnik
zmožen, srednje starosti — oženjen, slovenske in nemške je govori in pisavi ter vodi vsake šole, želi prirediteljske službe, event. kot skladnišče, občinski tajnik ali podobno. Ponudbe na upr. "Jutra" pod "Narednik". 6390

Stavbni polir
ki je s dobim uspehom dokončal stavbene stroje, teče na srednji teži. Šel v Ljubljani s večletno prakso, želi zaposlanje pri kakem stavbenem podjetju. — Ponudbe na upr. "Jutra" pod šifro "Zanesljiv 1001". 6802

Bivši orožnik
išče službo pri kakem velitrgovcu kot trgovski potnik ali pa kot akvizitor pri kakem zavarovalnici. — Ponudbe na upr. "Jutra" pod šifro "Trgovski potnik". 6801

Konciptent
s substitucijsko pravico, išče mesto. — Ponudbe pod šifro "Konciptent" na upr. "Jutra". 6750

Knjigovodja
z bančno prakso, išče mesto. Cenjene ponudbe na upr. "Jutra" pod "Vesten 999". 6798

Mlad trg. pomočnik
specijalizirane-subomnate stroje, govori slovensko, srbohrvatsko in nemško, išče mesto za takoj. Naslov pove podružnico "Jutra" v Mariboru pod "Pomočnik". 6799

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hugo Hibler, Ljubljana, Valvasorjev trg. 804

Mesarijo
na prometnem kraju, se vzame v najem, pristopiti tudi kot druž

MAURICE LEBLANC: TIGROVI ZORJE

17 Odslej ni videti ničesar več, vrata so se namreč zaprla. Očividno je prefekt dal kako naročilo in se poslužil prehoda med vratom in glavnim vhodom, kajti tudi oba agenta se postavita za stražo tik pričetkom hodnika. «Očividno,» si misli Perenna, «moje akcije nikakor ne rastejo v kurzu. Kako se mora šele ljutiti ubogi Aleksander!»

Opoldne mu prinese Silvester obed in pričakovanje se zopet prične, dolgočasno in mučno.

V inženjerjevi sobi in po vsej palači se nadaljujejo polizvedovanja in pregledovanja. Don Luis sliši zvoke in korake od povsod. Utrujen se končno stegne v svojem naslanjaču in zaspi.

Okrog četrte popoldne ga brigadir Mazeroux zbudi in povabi s seboj. Med potjo ga vpraša: «No, ali ste ga našli?»

«Koga?»

«Krivca.»

«Kajpak,» pravi Perenna, «nič lažjega kakor to.»

«Na srečo,» radostno odgovori Mazeroux, ki ne razume, da se Perenna šali. «Da se vam ni posrečilo, bi bili sedaj sami v škripcu.»

Don Luis stopi v inženjerjevo pisalno sobo, kjer ga že pričakujejo državni pravdnik, preiskovalni sodnik, policijski nadkomisar, okrožni komisar, dva inspektorja in trije stražniki v uniformi. Zunaj na boulevardu pa se zbira množica radovednežev, čujejo se kliči in ko odidejo stražniki na prefektov ukaz, da zabranijo množici vstop, se skozi odprta vrata zasliši hripavi krik novinskega raznašalca:

«Dvojni umor na Boulevardu Suchet! Senzacionalne podrobnosti o smrti inspektorja Vérola! Policija brez glave!»

Potem se vrata zapro in v sobi zopet vlada tišina.

«Mazeroux se ni motil,» si misli Perenna, «jaz ali pa nekdo drugi. Če se mi ne posreči skleniti kaj iz tega, kar bom izvedel pri sedanjem zaslišanju, in če ne najdem indica, ki mi dovolijo, da s prstom pokažem na zagonetnega neznanca, me bodo oblasti vrgle nocoj v levnjak kakor Danijela. Bestija občinstvo že kaže zobe. Pozor, Lupin!»

Ves je radosten, kakor vedno pred bližajočo se bitko. Sedanja je zares ena najhujših, kar jih je moral kdaj vzdržati. Pozna je prefektovo sposobnost, njegovo trmo, njegovo izkušnost in vse njegove strokovne zmožnosti, pa tudi vso prodirno logiko preiskovalnega sodnika.

Napad je pričel policijski prefekt. Brez fraze, nekoliko suhoparno in ne da bi se v tonu poznala dosedanja simpatija, vpraša: «Gospod, okolnosti so vam kot univerzalnemu legatarju in zastopniku pokojnega Morningtona dovolile ostati nocojšnjo noč v tem pritličju, v času, ko se je izvršil tu dvojen zločin. Zato želimo od vas izvedeti podrobnosti o raznih incidentih prošle noči.»

«Z drugimi besedami, gospod prefekt,» pravi Perenna, «ker so okolnosti tako nanesle, da ste mi dali izrecno dovoljenje, da sem smel prošle noči ostati tukaj, želite vedeti, če se bo moje svedočenje eksaktno krilo z izpovedjo brigadirja Mazerouxa.»

«Da,» pravi prefekt.

«To se pravi,» nadaljuje Perenna, «da se vam moja vloga zdi sumljiva.»

Desmalions nekoliko pomisli in upre svoj pogled v Perenna. Očividno ga je njegovo vprašanje presenetilo in ravno tako preseneča sedaj prefekta Perennov iskreni, jasni in mirni pogled. Vseeno mu pa odgovori: «Izvolite mi odgovorjati in ne stavljajte name nikakršnih vprašanj!»

«Prosim, kakor želite, gospod prefekt,» odgovori Perenna in se vljudno pokloni.

«Povejte mi torej vse, kar vam je znano!»

Don Luis mu točno opiše vse dogodke nocojšnje noči. Desmalions pozorno posluša in po končanem poročilu nekaj časa premišlja, potem pravi:

«Se v eni točki potrebujem pojasnil. Ko ste stopili dav ob pol treh v to sobo in se približali Fauvillovi postelji, niste iz nikakršnega indica sklepali, da je že mrtev?»

«Iz nikakršnega, gospod prefekt, ker bi sicer midva oba z Mazeroux-jem zbudila alarm.»

«Vrata na vrt so bila zaprta?»

«Brez dvoma, ker sva jih morala ob sedmih zjutraj odkleniti.»

«S čim?»

«S ključem iz šopa.»

«Kako pa bi mogli odpreti zločinci, če so prišli od zunaj?»

«Najbrž le z vetrihom.»

«Na kaj opirate svojo domnevo, da so bila vrata odprta z vetrihom?»

«Takšne opore nimam.»

«Do nasprotnega dokaza moramo torej misliti, da ni nikdo od zunaj odprl vrat in da je bil krivec v notranjosti.»

«Toda, gospod prefekt, tu notri sva bila samo brigadir Mazeroux in jaz.»

Nastopil je kratek molk, čigar pomen je bil jasen. To jasnost je Desmalions še podčrtal s sledečim vprašanjem:

«Ste-li morda tekom noči tudi nekoliko spali?»

«Da, proti koncu.»

«Poprej, dokler ste bili v koridoru, niste spali?»

«Ne.»

«Kaj pa brigadir Mazeroux?»

Brez oklevanja pojasni don Perenna: «Brigadir Mazeroux je trdno spal v svojem naslanjaču najmanj dve uri in se je zbudil šele, ko se je ponoči vrnila gospa Fauville z avtomobilom.»

Obnovite pravočasno naročnino!

Zajamčeno nepremočljive
dežne plašče
iz prvih angleških tovarn
od Din 350—do Din 800—
nudi trdka 1025/a

DRAGO SCHWAB
Ljubljana, Dvorni trg št. 3

Na željo se pošilja po
poštnem povzetju.
Neugajajoče se zamenja
ali se vrne denar.

Hotelski kuhar (Küchen-Chef)
se takoj sprejme. 1347/a

Naslov: **Mastnak, hotel „Slon“, Ljubljana.**

Velika tuzemska tovarna išče za čimprejšnji vstop
dva spretna tovarniška zidarja
po možnosti večja v izizidavanju peči za kuhanje celuloze (Cellulose-kocher). Samski imajo prednost. Ponudbe je nasloviti na upravništvo „Jutra“ pod „št. 36 P. S.“ 1351/a

Izhajati je začel znameniti
Sienkiewiczov zgodovinski roman
POTOP

Roman, ki je okrašen z lepimi ilustracijami, bo obsegal okoli 1000 strani. Da si ga lahko nabavijo najširši sloji, izhaja v zvezkih po 128 strani. Vsak zvezek velja s poštnino vred 25.— Din. Celemu romanu bo pozneje cena v knjigotrštvu za 30% višja. Prvi zvezek je že izšel. Naročnino je treba poslati vsaj za en zvezek naprej. Naročila sprejema

TISKOVNA ZADRUGA v Ljubljani,
Prešernova ulica 54.

Praktične patentne fotelje
(sklopne postelje)

nudi najceneje, kakor tapetniške izdelke
R. SEYER, 889/a
specijalna zaloga tapetniških izdelkov,
Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.
Prodaja žimo in morsko travo na veliko in drobno.
Konkurenčne cene!

RUSKI TISK — RUSSKAJA PEČATJ, d. z. o. z., Krško
ima na zalogi vse vrste
ruskih knjig,
kakor beletristične, znanstvene, šolske in otroške, velika zaloga not lastnih izdaj. Posebna biblioteka je ruski štajoci publikli za malo odškodnino na razpolago. Kataloge pošiljamo brezplačno. Cene znatno znižane. Plačljivo tudi v mesečnih obrokih. 1183/a

Delovodja
starejša, v vseh kovinastih strokah pri stabilnih parnih strojih, parnih in bencinskih lokomotivah, kotlih, sesalnikih in raznih šahtnih napravah dobro izvežbana moč, se takoj sprejme. Reflektira se samo na prvovrstno moč z večletno prakso, po možnosti v premogokopih. Prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava je na razpolago. Ponudbe s prepisi spričeval, referencami in zahtevki na upravo „Jutra“ pod šifro „Delovodja“.

MERAKL
boje, mastila, lakove, štak, emajle, kistove i jamačno čisti firnis najboljše kakvoče nude

MEDIĆ-ZANKL
družba z o. z.
MARIBOR, LJUBLJANA, NOVI SAD,
p. družba. centrala. skladišče.
Tovarnice: 679/a
LJUBLJANA — MEDVODE.

Trgovina
s špecerijskim, kolonijalnim in mešanim blagom, z alkoholnimi pijačami, mlinskimi izdelki ter poljskimi, vrtnimi in gozdni pridelki v večjem mestu Slovenije, zelo dobro vpeljana, se odda v najem.
Upoktevati se bodo le solidni in dobri trgovci. — Stanovanje in skladišče v hiši. — Prezveti je vso zalogo po dnevni ceni za približno 150.000 Din. — Ponudbe je poslati na upravništvo „Jutra“ pod „Trgovina v najem“. 1215

Edini neslišni pisalni stroj
L. C. Smith & Bros, Mod. 8.
L. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ul. 6/1.

Krompir kupujem
jedilni in za seme. Prevzamem in plačam na tovarni postaji. — Ponudbe prosim z vsaj približno ceno. **Novak, Zagreb, Maksimirska ceta 64.**

Tovarniške zaloge I. češke steklarne Kyjov v Ljubljani.
Steklenice
konjakove, rumove, sifonske, kraherl, medicinske vseh vrst in druge v zalogi pri trdkri
„Čehojug“ v Ljubljani, Ljublj. kreditna banka
Telefon 339. 1250/a
Dobavljamo tudi po naročilu iz tovarne.

Prodaja se
dne 6. in 13. aprila vsled bolezni pod ugodnimi pogoji v večje in manjše zaokroženih delih nekdanje Koderjevo, oziroma Klampferjevo zemljišče, v Rodnem vrhu (Haloz), železniška postaja Ptuj. Dotično obstoja iz prvovrstnega vinograda, sadovnjaka, gozda, travnika, gosposke hiše, treh viničarskih hišic, kleti, stiskalnice itd. — Rodovitna okolica! Zelo bi se izplačal ogled! 1355/a

Tvrška Singerjevih živalnih strojev
išče 1559/a
v centru Kranja
lokal za prodajalno. Ponudbe z navedbo cene in eventualno odstopnino je nasloviti na filijalo v Ljubljani, Selenburgova ul. 3.

Oskrbovalno sestro
išče Protituberkulozna liga v Mariboru za svoj dispensarij v Mariboru, zmožno slovenske oz. srbohrvaščine v govoru in pisavi, po možnosti tudi nemščine. Trimesečna odpoved. Plača 1400 Din in ev. poznejše ugodnosti v stanovanju. Lastnoročno pisane prošnje z živopisom, in po možnosti s sliko, opremljene s kratnim listom, domovnico, uradnim potrdilom in izpričevalom predvsem o strokovni usposobljenosti in dosedanjim delovanjem je poslati do 15. aprila na ambulatorij 1843a

P. T. L. v Mariboru, Stolna ul. 4.

Shladišče in zastopništvo pisalnih strojev
„UNDERWOOD“
nadalje karbon-papir, trakove za vse sestave. Mali ročni „Underwood“ v kovčegu, praktičen za potovanje.
„UNDERWOOD“, Zagreb, Mesnička ulica 1.

Ažurira
Toni Jager — Černe
Dvorni trg 1.

Najceneje
CEMENT
Prima Portland —
Trbeveljski in Dalmatinski dobavlja
v poljubnih množinah
V zalogi tudi apno.
Naročila sprejema:
H. Petrič,
Gosposvetska cesta 16/1.
III. Telefon 343. 468/a

Ne belite si glave!
pa če potrebujete dober in tak pisalni stroj, ki je res nekaj vredn, kupite samo 428
„UNDERWOOD“
Skladišče:
Zagreb: Mesnička ul. 1.

Prodajo se
rabljene, dobro ohranjene
vagonke ponjave
kakor tudi 1259
šestdesedni oseben avto
v dobrem stanju. Vprašanj
pod „Ugodna prilika“
na upravo „Jutra“.

Dalmatinski prvovrstni
Portland
cement
svetovne znamke
„SALONA“
(Tour)
nudi po najnižji dnevni ceni
promptno tvornica
„SPLIT“, del. dr. za
Portland cement iz
skladišča v Ljubljani
Aleksandrova c. 12.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

DUNAJSKA CESTA št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVE Din 18,300.000

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd

Telefoni: 139, 146, 458